

1 Hodnocení českého FinTechového prostředí

V českém FinTechovém odvětví působí více než stovka regulovaných a neregulovaných firem na trhu, který je silně ovládán bankami. Čeští spotřebitelé digitalizaci vítají, ale současná alokace finančních aktiv je konzervativní a kapitálový trh je nedostatečně rozvinutý. Současný dialog mezi českými orgány a FinTechovými společnostmi nemusí být optimální a výsledky dotazníku OECD ohledně FinTechového trhu naznačují, že regulace je vnímána jako hlavní problém, po němž následuje přístup na trh a financování.

České FinTechové prostředí zahrnuje více než sto FinTechových společností působících napříč různými segmenty činnosti, které spadají do regulační oblasti dohledu i mimo ni. Úroveň digitalizace je poměrně vysoká, zejména v sektoru poskytovatelů platebních služeb, který je také hlavním segmentem činnosti českých FinTechových společností. Zjištění otevřeného dotazníku OECD (OECD, 2022^[1]) o FinTechových aktivitách v České republice, prezentovaná na konci této kapitoly, poukazují na několik vnímaných překážek rozvoje finančních technologií v České republice. Patří mezi ně přístup k financování, provozuschopnost rozhraní API pro přístup k datům, vstupní bariéry ze strany dominantních zavedených subjektů a vnímané překážky týkající se regulačních otázek.

Analýza českého FinTechového prostředí identifikovala několik takových projevů regulačních a dohledových překážek růstu finančních technologií, jako je vyčkávací přístup, který přijaly orgány dohledu a regulační orgány, oproti aktivnějšímu přístupu několika dalších členských států EU, nedostatečné upřednostňování podpory hospodářské soutěže ve finančním sektoru, zdlouhavé postupy udělování licencí platebním institucím a kulturní rozdíly mezi orgánem dohledu a FinTechovými společnostmi. Mezi další neregulativní zjištěné nedostatky, které mohou bránit růstu finančních technologií, patří dominantní postavení bankovního sektoru, nedostatečné zdroje financování pro české malé a střední podniky, včetně začínajících podniků, problémy týkající se přístupu k datům, závislost na zahraničních společnostech při šíření inovací a nedostatek kvalifikovaného lidského kapitálu, nízká úroveň integrace podnikových informačních a komunikačních technologií a konzervativní investiční výhled české populace.

1.1. Vznikající místní FinTechové odvětví

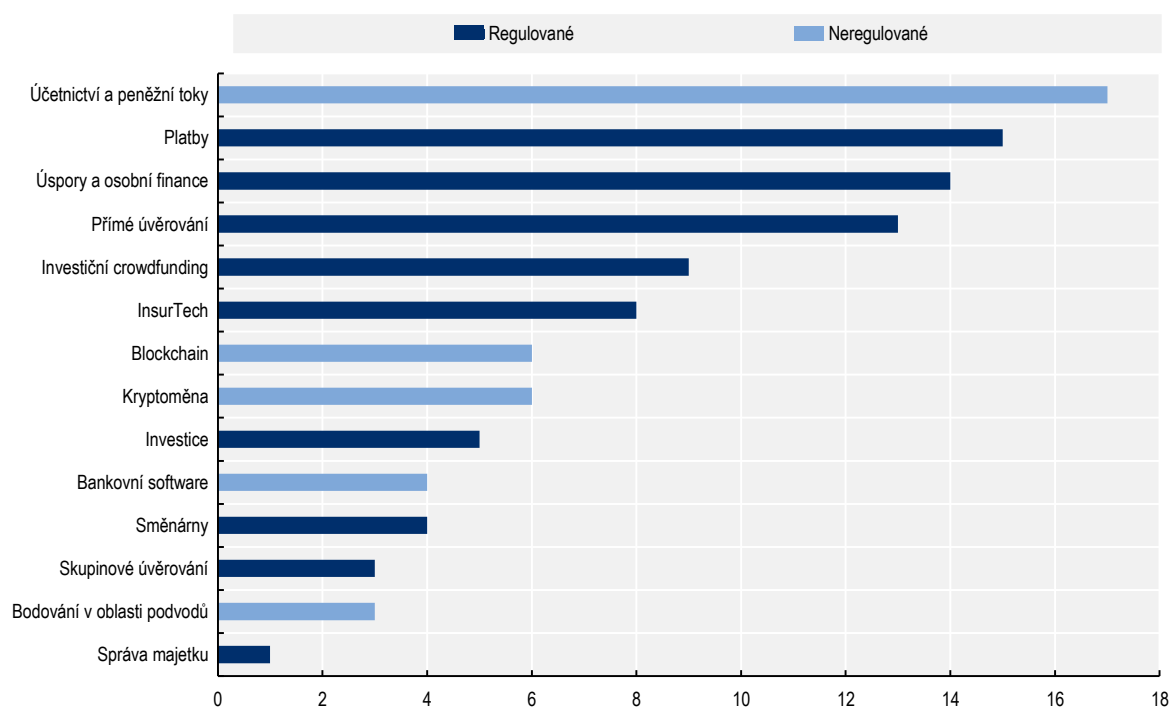
Rozvoj FinTechových aktivit probíhá podle vzoru neustálého růstu jak na globální, tak na domácí úrovni v České republice. Pandemie COVID-19 urychlila a zintenzivnila trend digitalizace, který na finančních trzích existoval již dříve, a zvýšila nabídku inovativních řešení v oblasti finančních technologií i poptávku po nich (OECD, 2022^[1]). Kromě FinTechových společností jsou v oblasti inovací aktivní i tradiční finanční instituce, jako jsou banky a pojišťovny (OECD, 2022^[1]). Na straně poptávky existuje otevřenost vůči novým digitálním finančním produktům, službám a řešením a podnikatelský sektor poměrně rychle přijímá inovace v oblasti finančních služeb (ICLG, 2021^[2]).

1.1.1. Malé FinTechové odvětví nabízející různé finanční služby

V České republice působí 113 českých FinTechových společností napříč velkým množstvím různých odvětví regulované i neregulované činnosti (FinTech Cowboys, 2022^[3]). Z hlediska vyspělosti a výkonnosti se české FinTechové společnosti na základě několika nedávných průmyslových studií řadí do spodní třetiny evropských zemí (McKinsey, 2022^[4]). České FinTechové společnosti poskytují služby především v oblastech, jako jsou účetnictví, platby, správa osobních financí, přímé úvěrování (P2P) nebo crowdfunding (Obrázek 1.1). Populárním se stalo také otevřené bankovníctví vytvořené na základě směrnice PSD2. Historicky jsou inovace v odvětví poskytovatelů platebních služeb silné, zejména v oblasti bezkontaktních plateb kartou, kde se Česká republika již půl desetiletí trvale řadí mezi pět zemí na světě s nejvyšší mírou využívání bezkontaktních plateb kartou (Visa, 2022^[5]).

Z hlediska počtu zákazníků či ocenění patří k největším FinTechovým společnostem v České republice úvěrové platformy P2P. Také crowdfunding jako forma alternativního financování¹ je zde stále populárnější. Objem financování alternativních finančních platforem na obyvatele v České republice však patří k nejnižším v Evropě (CCAF, 2021^[6]). V České republice probíhají v oblasti crowdfundingu regulační změny, kvůli nimž tyto platformy za určitých podmínek podléhají různým regulačním požadavkům. Regulace by mohla zvýšit atraktivitu tohoto typu investic prostřednictvím platformy skupinového financování (Advokátní deník, 2022^[7]).

Obrázek 1.1. Počet českých FinTechových společností, červenec 2022

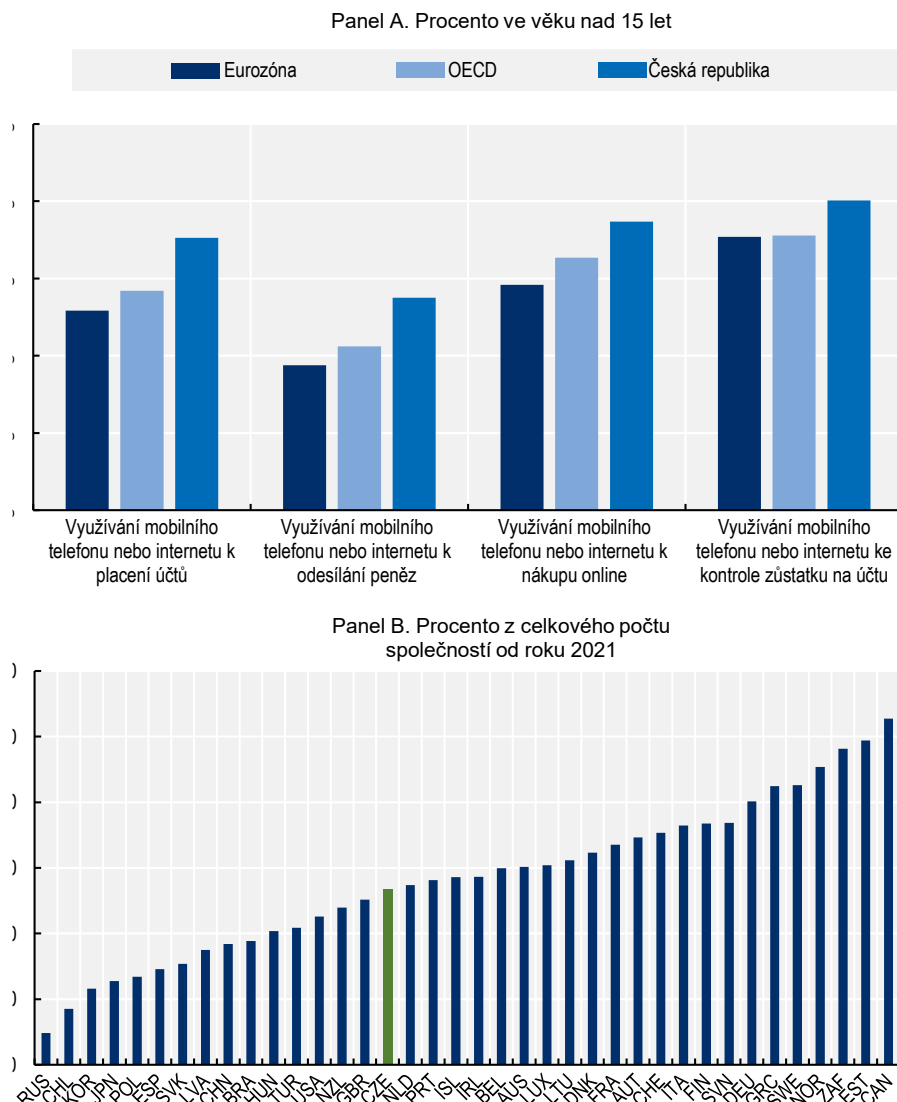

Zdroj: Konstrukce OECD na základě údajů FinTech Cowboys (2022^[3]), Fintechová mapa České republiky – jaro 2022: přes 100 fintechů, <https://fintechcowboys.cz/fintechova-mapa-ceske-republiky-jaro-2022-pres-100-fintechu/>.

1.1.2. Otevřenost spotřebitelů vůči digitalizaci zvyšuje poptávku po FinTechových aktivitách

Čeští občané jsou otevření využívání digitalizovaných služeb a produktů a často využívají finanční služby prostřednictvím online aplikací pro účely, jako je placení účtů, zasílání peněz nebo prohlížení informací o účtu (World Bank, 2021^[8]) (Obrázek 1.2). Jsou také zvyklí na online nákupy, přičemž Česká republika se v podílu místních spotřebitelů nakupujících online umístila mezi členskými státy EU na 8. místě (Ecommerce Europe and EuroCommerce, 2022^[9]).

Obrázek 1.2. Využívání digitálních finančních služeb a produktivních inovativních firem v České republice od roku 2021

Zdroj: OECD (2022^[10]), Statistiky a ukazatele podnikových inovací, <https://www.oecd.org/sti/inno-stats.htm#indicators>; Světová banka (2021^[8]), The Global Findex Database 2021, <https://www.worldbank.org/en/publication/globalfindex>.

1.1.3. Místní inovace jsou podporovány zahraničními společnostmi a externím financováním za přítomnosti místních finančních omezení

Podle evropského srovnávacího přehledu inovací pro rok 2022 se Česká republika řadí mezi země s mírnou výkonností v oblasti inovací, která je na úrovni 92,6 % průměru EU (European Commission, 2022^[11]). Výkonnostní rozdíl země vůči EU se však zmenšuje. Česká republika od roku 2015 zvýšila svou výkonnost dvakrát rychleji, než je průměr EU, a zlepšení bylo obzvláště vysoké od roku 2021 do roku 2022 (European Commission, 2022^[11]).

Inovativní společnosti z hlediska inovace produktů² staví Českou republiku mezi zeměmi OECD mírně pod průměr (Obrázek 1.2). České finanční a pojišťovací odvětví je však inovativnější než celý podnikatelský

sektor, což jej staví do vedoucí pozice v oblasti inovací na místní úrovni, i když v jiných zemích obvykle v této pozici není (OECD, 2022^[10]).

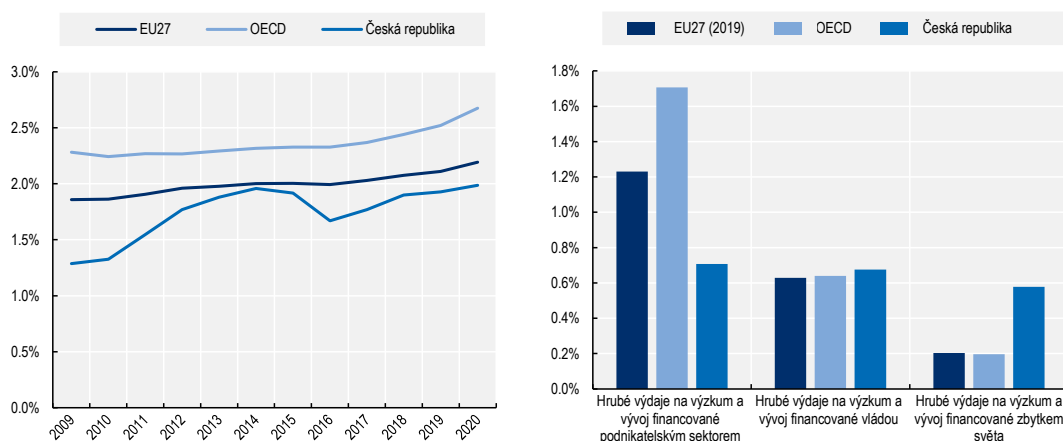
Inovace na českém trhu jsou v současné době připisovány zahraničním společnostem. Inovační strategie České republiky 2019–2030 ukazuje, že většina inovačních podniků v ČR, zejména velkých průmyslových podniků, byla v roce 2016 pod zahraniční kontrolou (R&D&I Council, 2019^[12]). Podobně je podíl zahraničních firem v České republice vyšší mezi nejproduktivnějšími společnostmi ve srovnání s celkovým podnikatelským sektorem (OECD, 2020^[13]). Evropský srovnávací přehled inovací pro rok 2022 řadí Českou republiku na třetí místo s ohledem na podíl přidané hodnoty, kterou přispívají podniky pod zahraniční kontrolou (European Commission, 2022^[14]). Je třeba poznamenat, že přítomnost zahraničních firem se nepovažuje za dostatečnou podmínku pro (rozsáhlé) šíření inovací (OECD, 2020^[13]).

Místní inovační činnosti se potýkají především s nedostatkem finančních prostředků, ať už z externích, interních nebo veřejných zdrojů (R&D&I Council, 2019^[12]; Czech Statistical Office, 2022^[15]). A to i přesto, že si česká vláda v roce 2020 stanovila cíl stát se do deseti let lídrem v oblasti inovací a plánuje v této oblasti zvýšit veřejné výdaje na 2,5 % HDP v roce 2025 a 3 % do roku 2030 (OECD, 2020^[13]). Místní podniky uvádějí také jako hlavní nefinanční problém nedostatek kvalifikovaných pracovníků (Czech Statistical Office, 2022^[15]).

Statistiky investic do výzkumu a vývoje (VaV) na úrovni jednotlivých zemí ukazují stabilní růst těchto výdajů v České republice v posledních letech, i když ne dostatečně rychlý, aby vyrovnal rozdíl mezi zeměmi EU a OECD, zejména proto, že výdaje na výzkum a vývoj v zemích OECD se v roce 2022 zrychlily (Obrázek 1.3). Závislost inovací na vnějších zdrojích je zřejmá i v investicích do výzkumu a vývoje. Výzkum a vývoj podporovaný místním podnikatelským sektorem v České republice je ve srovnání se zeměmi EU/OECD obzvláště nízký, zatímco investice ze zahraničí jsou vysoké (pravá strana Obrázek 1.3).

Obrázek 1.3. Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj

Celkové výdaje na vstupy použité při provádění VaV, v procentech HDP

Zdroj: OECD (2022^[16]), Srovnávací přehled v oblasti vědy, technologií a inovací, <https://www.oecd.org/sti/scoreboard.htm#publications>.

V oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT) vykazují české podniky v rámci EU nadprůměrnou přítomnost na internetu, což odpovídá vysokému podílu Čechů provádějících nákupy online. Zároveň je však méně podniků, než je průměr EU, připojeno k vysokorychlostnímu internetu a méně podniků využívá podnikový software (Czech Statistical Office, 2022^[17]). Využívání cloudových úložišť pro finanční data ze strany podniků, které je předpokladem pro mnoho inovativních finančních aplikací pro podniky, je v České republice stále poměrně nízké.

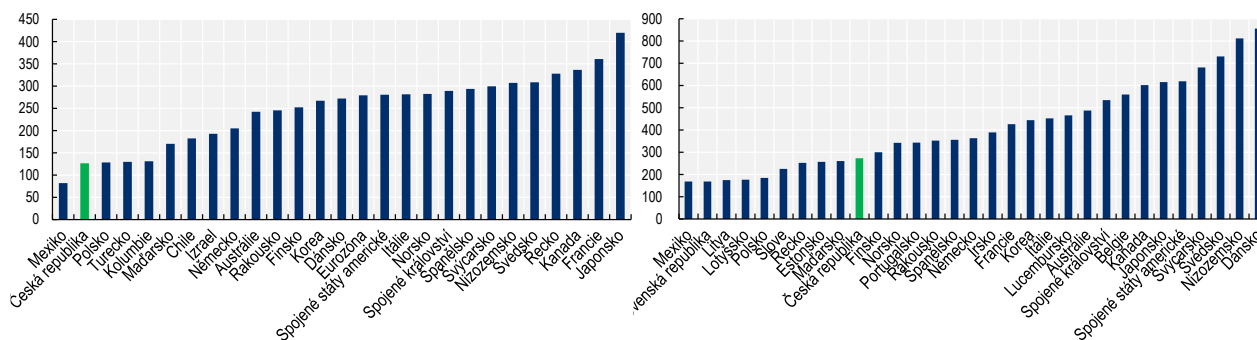
1.2. Nedostatečně rozvinutý sektor finančních služeb ovládaný bankami

České FinTechové společnosti působí v sektoru finančních služeb, kterému ve většině segmentů finančních trhů dominují banky. Malý místní kapitálový trh omezuje zdroje financování FinTechových společností a také rozmanitost služeb, které jsou FinTechové společnosti schopny nabídnout spotřebitelům a malým a středním podnikům v ekonomice s malým počtem stávajících finančních produktů a omezenými možnostmi oddělení finančních služeb. Nedostatky ve finanční gramotnosti a konzervativní alokace úspor ze strany spotřebitelů mohou omezit využívání inovativních finančních služeb nebo vést k nesouladu mezi službami a spotřebiteli a zvýšit kumulaci finančních rizik.

Aktiva bankovního systému tvořila k březnu 2022 85 % celkových aktiv domácího (regulovaného) finančního systému včetně penzijních a investičních fondů, pojišťoven a dalších subjektů (CNB, 2022^[18]). Celková úroveň úvěrů soukromému sektoru v České republice je ve srovnání se zeměmi OECD nízká, což potenciálně ponechává prostor pro růst usnadněný FinTechovými společnostmi (Obrázek 1.4). V posledních letech zažívají inovativní úvěrové platformy rozmach, zejména v oblasti spotřebitelských úvěrů P2P a platformem skupinového financování (OECD, 2022^[11]).

Obrázek 1.4. Celkové úvěry nefinančnímu sektoru a finanční aktiva domácností a NISD

Procento HDP [levá strana], procento čistého disponibilního příjmu (NDI) [pravá strana], k roku 2020

Zdroj: OECD (2022^[16]), Srovnávací přehled v oblasti vědy, technologií a inovací, <https://www.oecd.org/sti/scoreboard.htm#publications>.

České orgány dospěly k závěru, že kapitálový trh v České republice je nedostatečně rozvinutý a neplní dostatečně svou hlavní funkci (tj. efektivně přerozdělovat volné finanční prostředky od střadatelů a investorů (domácností) podnikatelům, kteří potřebují financovat svůj rozvoj) (MFCR, 2019^[19]). Jedním z pravděpodobných důvodů je skutečnost, že převažuje tradiční bankovní financování a zároveň existuje silná závislost na dotacích EU (nikoli však nutně ve FinTechovém odvětví) (MFCR, 2019^[19]). Tento příklon k bankovnímu financování je podporován konzervativní alokací aktiv domácností, nízkými úsporami na stáří nad rámec povinného důchodového zabezpečení, nízkým povědomím podnikatelů o možnostech financování podnikání a výzkumu prostřednictvím kapitálového trhu a malou škálou domácích investičních nástrojů dostupných retailovým investorům ve srovnání se západní Evropou (OECD, 2022^[11]).

FinTechovým společnostem nebrání ve spolupráci a uzavírání dohod s tradičními poskytovateli finančních služeb žádné zvláštní regulační překážky, s výjimkou požadavků vztahujících se na konkrétní služby, jako jsou pravidla pro outsourcing bank, která mohou nejmenší začínající podniky považovat za příliš zatěžující. Tradiční poskytovatelé finančních služeb však při hledání nových digitálních řešení nebo vylepšení svých stávajících nabídek dávají přednost zavedeným a známým dodavatelům, zejména v klíčových bankovních systémech, řízení vztahů se zákazníky a obchodních platformách. To se však vyvíjí, a i když se banky v minulosti spolupráci s FinTechovými společnostmi spíše bránily, začínají se více zaměřovat na lepší uživatelskou zkušenost, aby zajistily větší loajalitu zákazníků a uživatelsky přívětivější a levnější služby.

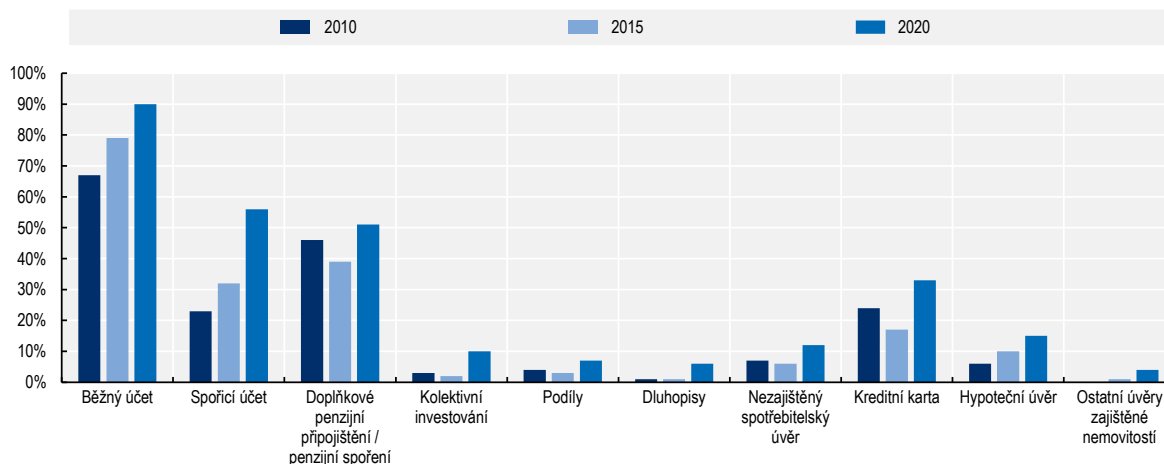
a aby si udržely klienty uprostřed rostoucí konkurence na trhu, kterou FinTechové společnosti vyvolávají. V důsledku toho se úroveň celkové digitalizace českého bankovního sektoru a dostupnost nových inovativních řešení či produktů nabízených bankami za poslední desetiletí výrazně zlepšila (OECD, 2022^[1]).

1.2.1. Čeští spotřebitelé směřují úspory především do bankovních vkladů

Za posledních deset let se finanční začlenění českých spotřebitelů v souvislosti s tradičními finančními produkty zvýšilo. Vlastnictví běžných a spořicích účtů rychle rostlo. České domácnosti se však drží konzervativního investičního výhledu – i přes vysokou míru úspor v české ekonomice se české domácnosti řadí na spodní příčky zemí OECD s ohledem na celková držaná finanční aktiva (Obrázek 1.4). Více než polovina úspor domácností je držena v hotovosti a vkladech a na kapitálový trh vstupuje jen nepatrný zlomek úspor (MFCR, 2019^[19]). Pouze malá část aktiv je spravována mimo bankovní systém; aktiva spravovaná v penzijních fondech a pojišťovnách tvořila v roce 2021 méně než 20 % českého HDP (OECD, 2022^[1]).

Ve srovnání se zeměmi OECD si české domácnosti vzaly méně úvěrů a drží méně nesplacených hypoték, než je průměr napříč zeměmi (World Bank, 2021^[8]). Jen málo spotřebitelů uvedlo, že v roce 2010 využívalo spotřebitelský a hypoteční dluh, a i když se tento poměr poněkud zvýšil (Obrázek 1.5), zůstává současná úroveň spotřebitelského zadlužení relativně nízká. Doplnkové úspory téměř vůbec nerostou a investice do vlastního kapitálu a dluhopisů jsou extrémně nízké. Vzhledem k současnému nastavení je méně obchodně racionální, aby osobní finanční poradci nebo aplikace pro porovnávání nákladů fungovali ve velkém měřítku.

Obrázek 1.5. Aktivní využívání finančních produktů Čechy

Zdroj: Konstrukce OECD na základě údajů MFČR (2020^[20]), Výsledky měření finanční gramotnosti 2020, <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/pro-odborniky/mereni-urovne-financni-gramotnosti/2020/postoje-k-financim-a-chovani-3272/>.

1.2.2. České malé a střední podniky nemají dostatečné zdroje financování

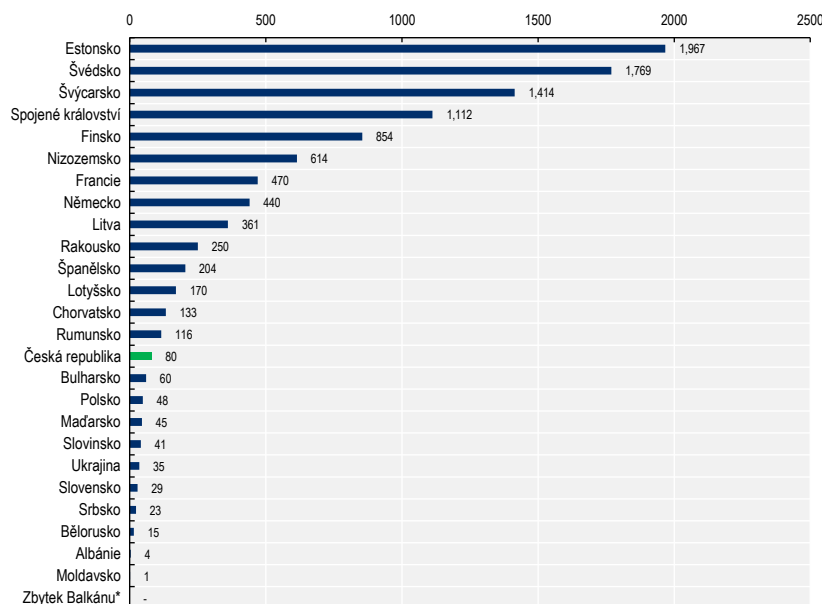
V České republice je k dispozici jen málo rizikového kapitálu (Obrázek 1.6), což vzhledem k chybějícím dynamickým kapitálovým trhům vede k nedostatku finančních prostředků pro začínající inovativní společnosti, které potřebují kapitál s vysokou tolerancí k riziku. Nedostatek kapitálového financování opakovaně zmínily zúčastněné strany z České republiky během diskusí a rozhovorů s OECD v roce 2020; dostupnost finančních prostředků pro inovativní začínající podniky, zejména ve velmi raných fázích jejich životního cyklu (tzv. fáze ověřování koncepce), byla opakovaně označena za problematickou (OECD,

2020_[13]). Bankovní úvěry nemusí být pro mladé začínající podniky bez předchozí finanční historie nebo hotového produktu vždy dostupné (OECD, 2020_[21]). Banky obecně nejsou ochotny půjčovat tomuto segmentu podniků a velká část veřejné finanční podpory na tyto podniky také není zaměřena (OECD, 2020_[13]).

Údaje z průzkumu o přístupu podniků k financování (SAFE), který Evropská komise provádí jednou ročně, tato zjištění podporují a naznačují, že místní trh s bankovními úvěry postrádá hloubku a je méně inkluzivní. Mezi různými možnostmi financování vykazují české malé a střední podniky nízké využívání bankovních úvěrů, obchodních úvěrů a vlastního kapitálu k financování svých operací a růstu. Naproti tomu využívání úvěrových linek, leasingu a nákupu na splátky a faktoringu českými malými a středními podniky je podobné jako u malých a středních podniků v celé EU. To by mohlo naznačovat, že úvěry získané v bankách se používají na probíhající operace společnosti, ale méně pro účely investic, obchodní expanze atd. Míra odmítnutí ze strany bank je navíc v České republice vyšší, než je průměr EU, a to 16 %, resp. 7 %. Malé a střední podniky v jiných zemích EU mají větší možnost získat částečnou částku žádosti o úvěr nebo půjčku s vysokou úrokovou sazbou, přičemž pro rizikové dlužníky je k dispozici více alternativ. Vlastní kapitál je jako potenciální zdroj financování českých malých a středních podniků téměř zcela odmítán, a to i tři roky po založení burzy START³ (Obrázek 1.7), (European Commission, 2021_[22]).

Obrázek 1.6. Investice rizikového kapitálu podle zemí

Kumulované částky za období 2015–2021 v milionech EUR

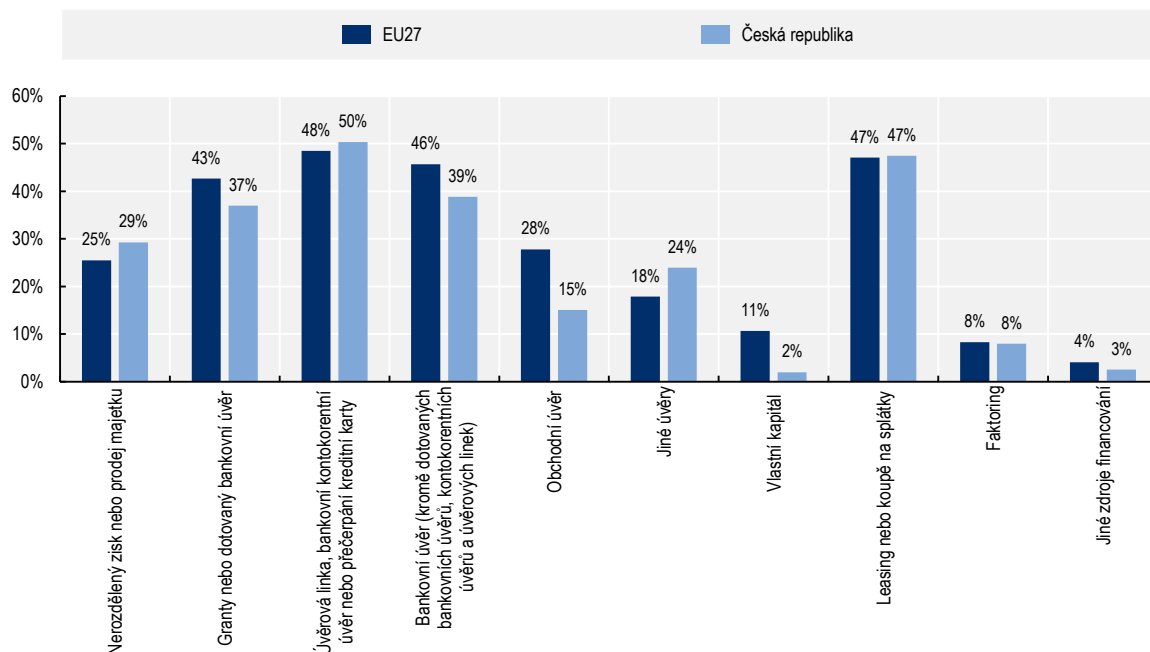

Poznámka: (*) Severní Makedonie, Kosovo, Černá Hora, Bosna a Hercegovina.

Zdroj: Konstrukce OECD na základě údajů z Google for Startups, Atomico a dealroom.co (2021_[23]), Coming of age: Central and Eastern European startups, <https://dealroom.co/reports/coming-of-age-central-and-eastern-european-startups>.

Obrázek 1.7. Zdroje financování malých a středních podniků

Procento respondentů, kteří odpověděli ano na otázku: „Jsou pro vaši společnost relevantní následující zdroje financování, tj. využili jste je v minulosti nebo jste o jejich využití uvažovali do budoucna?“

Zdroj: Evropská komise (2021^[22]), Data a průzkumy – SAFE, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en.

Nízká úroveň úvěrů spotřebitelů a malých a středních podniků by mohla být výsledkem kombinace základních faktorů, přičemž jedním z nich je právní uspořádání režimu řešení úpadku, které ovlivňuje poptávku a nabídku úvěrů. Vysoké osobní a ekonomické náklady spojené s řešením problémů snižují úvěrovou atraktivitu pro spotřebitele a podniky a tyto náklady rovněž zvyšují počáteční cenu úvěru, neboť věřitelé internalizují možnou očekávanou ztrátu. Ve srovnání provedených insolvenčních režimů dosáhla Česká republika nejhorších výsledků v osobních nákladech neúspěšných podnikatelů a v nedostatečné prevenci a zefektivnění (Mcgowan and Andrews, 2018^[24]). Nejlepšího výsledku Česká republika naopak dosáhla ve třetí kategorii – překážky restrukturalizace. To by mohlo znamenat, že koncepce soudem řízeného místního režimu je vhodná, avšak „sankce“ vůči upadajícím společnostem a jejich podnikatelům jsou vysoké a včasné řešení a mimosoudní řešení je neefektivní. Režimy by měly být navrženy tak, aby dlužníky motivovaly k tomu, aby v době svých finančních obtíží přijali vhodná opatření dostatečně brzy, čímž se zvýší šance na úspěšnou restrukturalizaci (Mcgowan and Andrews, 2018^[24]). V České republice se diskutuje o právním rámci preventivní restrukturalizace (Lukas Valusek and Lenka Kučerová, 2022^[25]).

Omezený přístup k zahraničnímu financování je dalším faktorem, který může být příčinou nízké úrovně úvěrů českých spotřebitelů a malých a středních podniků. Podle přehledu Evropské komise SBA Fact Sheet 2019 má Česká republika v oblasti internacionalizace malých a středních podniků mezi členskými státy EU nejhorší výsledky. Formality jsou s omezenou digitalizací poměrně těžkopádné a malé a střední podniky ve srovnání se svými protějšky v jiných zemích EU obchodují se zbožím mimo EU méně často (European Commission, 2019^[26]). S těmito připomínkami se ztotožnili tvůrci politik a další zúčastněné strany, které často uváděly omezený přístup na zahraniční trhy pro většinu podniků, nehledě na několik výjimek (zejména velkých společností) (OECD, 2020^[13]).

Předchozí výzkum ukázal, že poskytování úvěrů v oblasti finančních technologií a zavádění alternativních metod úvěrového ohodnocení by mohly být obzvláště přínosné při rozšiřování přístupu malých a středních podniků s nedostatkem prostředků k úvěrům (OECD, 2022^[27]). MFČR připravilo Národní strategii rozvoje kapitálového trhu v České republice 2019–2023, kterou schválila vláda a která navrhuje čtyři hlavní opatření, z nichž každé je zaměřeno na jinou skupinu zúčastněných stran – domácnosti, podniky, tržní infrastrukturu a veřejný sektor (OECD, 2022^[1]). Strategie navrhuje rozsáhlý soubor politických opatření a reforem. Všechna navrhovaná opatření obsahují časový rámec pro provedení, nicméně průběžné hodnocení plnění strategie není veřejně dostupné (MFČR, 2019^[19]). Jedním ze zavedených opatření je spuštění informační internetové stránky s názvem Kapitálový průvodce, která je určena malým a středním podnikům hledajícím alternativy k bankovnímu financování (MFČR and EU, 2022^[28]).

1.2.3. Banky uchovávají data, ke kterým se FinTechové společnosti snaží získat přístup

Výsledky dotazníku OECD sdíleného s českými FinTechovými společnostmi v létě 2022 zdůrazňují ústřední roli dat v jejich obchodním modelu, typ používaných dat a současné obtíže při přístupu k nim, jakož i omezení rozsahu. Převážná většina respondentů v dotazníku zdůraznila význam přístupu k finančním údajům pro své podnikání (88 %), přičemž rozhraní API jsou nejčastějším prostředkem umožňujícím dostupnost údajů (88 %), což dokazuje významný dopad, který má regulační povinnost zavedených provozovatelů v rámci směrnice PSD2 na obchodní model nových poskytovatelů služeb. Více než polovina (54 %) respondentů uvedla, že směrnice PSD2 má na jejich činnost výrazný vliv.

Podle směrnice PSD2⁴, která v české legislativě vstoupila v platnost v průběhu roku 2018 a která stanoví právní základ pro otevřené bankovníctví, jsou banky povinny zpřístupnit svá API poskytovatelům služeb informování o platebních účtech (MFČR, 2017^[29]). Rámec směrnice PSD2 však není využíván plně; více než 46 % firem, které na dotazník OECD odpověděly, mělo problémy s přístupem k údajům o zákaznících od finančních zprostředkovatelů. Neoficiální důkazy některých FinTechových společností působících v České republice naznačují, že se FinTechové společnosti potýkají s technickými a dalšími problémy, které jim brání v pravidelném připojení přímo k bankovnímu rozhraní API. FinTechové společnosti se proto uchylují k agregátorům, aby pro ně data centrálně shromažďovaly – agregátory a speciální nákupy dat od specializovaných firem využívá více než polovina FinTechových společností (58 %). V současné době na českém finančním trhu působí jen malé množství agregátorů, jako jsou privátní agregační platformy bankovních API (BAAPI) s názvem Trask a Finbricks. Existují také soukromé smlouvy mezi bankami a FinTechovými společnostmi, které umožňují sdílení dat (OECD, 2022^[1]).

Nedostatky směrnice PSD2, pokud jde o zvýšenou hospodářskou soutěž v oblasti malých plateb, byly uznány na úrovni EU (EBA, 2022^[30]). Evropská komise prosazuje právní předpisy pro snadnější a bezpečnější dostupnost údajů v rámci své dlouhodobé strategie v oblasti dat (European Commission, 2020^[31]). Cílem strategie je vytvořit jednotný trh EU s osobními i neosobními údaji, včetně citlivých obchodních údajů. V rámci této rozsáhlé strategie Evropská komise nedávno navrhla právní předpisy o opakovaném použití veřejně uchovávaných, chráněných osobních a neosobních údajů, které se vztahují na zprostředkovatele dat (navrhované nařízení o harmonizovaných pravidlech pro spravedlivý přístup k údajům a jejich využívání) a pravidla týkající se toho, kdo může používat jaké údaje a pro jaké účely a kdo k nim může přistupovat (návrh nařízení o evropské správě dat) (European Commission, 2022^[32]; European Commission, 2022^[33]).

Pokud jde konkrétně o finanční údaje, zřídila Komise v roce 2021 skupinu odborníků pro evropský prostor pro finanční data s cílem zapojit zúčastněné strany. O rok později byla vytvořena podskupina pro otevřené financování, neboť otevřené financování je považováno za nedílnou součást evropského prostoru pro finanční data, spolu s údaji obsaženými ve zveřejňovaných informacích o společnostech a s údaji z oblasti dohledu (European Commission, 2022^[34]). Přístup k údajům o zákaznících a jejich opakované použití se souhlasem v celé řadě finančních služeb již byly zmíněny ve strategii EU pro digitální finance (European Commission, 2020^[35]).

Česká bankovní asociace současně zavedla českou normu pro otevřené bankovníctví, jejímž cílem je jednotná implementace normy PSD2 API na českém trhu. Tato norma však není povinná, takže je na uvážení jednotlivých bank, aby se rozhodly, zda chtějí normu dodržovat, či nikoli. Jedním z nejvýznamnějších případů použití, který se z normy otevřeného bankovníctví vyvinul, byla implementace bankovní identity, což je rozhraní, které umožňuje digitální ověření totožnosti a je vlastněné devíti českými bankami.⁵ Tato služba se zdá být zlepšením pro spotřebitele, ačkoli i pro banky může být užitečné shromažďovat údaje o svých zákaznících, které se týkají jejich obchodních zvyklostí, a ověřovat údaje shromážděné v rámci identifikace ve veřejných rejstřících. Posiluje to výhodu zavedených bank v přístupu k údajům a jejich vlastnictví, i když přímé informace o činnosti uživatelů na obchodních nebo vládních stránkách nejsou pro ověřující banku viditelné (OECD, 2022^[11]).

1.3. Finanční regulace a dohled v České republice:

1.3.1. Jednotný finanční dohled

Aktivita na finančním trhu v České republice, včetně FinTechových aktivit, je kontrolována Českou národní bankou (ČNB) a regulována Ministerstvem financí České republiky (MFČR). ČNB je jediným jednotným orgánem dohledu nad finančními trhy v České republice.⁶ ČNB stanovuje pravidla formou vyhlášek a ustanovení; schvaluje, reguluje, kontroluje a uděluje sankce za nedodržování těchto pravidel. ČNB se ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR, které je odpovědné za přípravu zákonů v oblasti finančního trhu, podílí na přípravě primární legislativy a odpovídá za přípravu sekundární legislativy (CNB, 2022^[36]). Cílem ČNB v oblasti dohledu, jak je definován zákonem, je zajistit finanční stabilitu a bezpečné a zdravé fungování finančního systému v České republice a přispět tak k dosažení jejího primárního cíle, kterým je cenová stabilita. Stojí za zmínku, že ČNB nemá oficiální mandát k podpoře hospodářské soutěže ve finančním sektoru (CNB, 2022^[37]).

ČNB si k inovacím v oblasti financí historicky zachovává technologicky neutrální přístup, podobně jako je tomu v ostatních zemích OECD. Podle ČNB musí tyto podmínky splňovat všichni poskytovatelé relevantních produktů a služeb bez ohledu na inovační aspekty těchto činností. V listopadu 2019 však ČNB zřídila kontaktní místo pro FinTech, jehož cílem je pomáhat řešit nejasné regulační otázky – včetně licenčních a dohledových – aby usnadnila dodržování povinností, které tazatelům ukládají právní předpisy o finančním trhu. Stanoviska ČNB poskytovaná prostřednictvím kontaktního místa nenahrazují oprávnění či schválení udělená v licenčním řízení a nejsou nijak závazná (CNB, 2022^[38]).

1.3.2. Ministerstvo financí působí jako finanční regulátor

MFČR odpovídá za rozvoj politiky finančního trhu v oblasti kapitálových trhů a přípravu legislativy upravující kapitálové trhy, jakož i za přípravu podmínek pro projekty související s inovacemi. Ministerstvo financí ČR provádí pravidelné analýzy kapitálového trhu a zajišťuje členství ČR v mezinárodních finančních institucích a orgánech Evropské unie v oblasti kapitálového trhu (MFCR, 2022^[39]).⁷

V roce 2019 představilo MFČR Národní strategii rozvoje kapitálového trhu v České republice 2019–2023. V rámci vládou schválené strategie bylo konstatováno, že české kapitálové trhy dostatečně neplní funkci efektivní alokace nevyužitých úspor podnikům, které potřebují financování, a že bankovní systém převažuje. Strategie pro rozvoj trhu mimo jiné požadovala větší rozmanitost nabídky financování malých a středních podniků s alternativami k bankovnímu financování a dotacím z Evropské unie, jakož i větší podporu inovací ve finančním sektoru (MFCR, 2019^[19]). Pokud jde o regulační přístup, strategie zdůrazňuje potřebu odstranit zbytečnou regulační zátěž a náklady, s výjimkou těch, které vyplývají z požadavků práva EU. Kromě toho byla jako důležitá zdůrazněna regulační stabilita.

1.3.3. Posouzení stávajících regulačních a dohledových rámců ve vztahu k FinTechovým aktivitám

Vyčkávací přístup ČNB

Primární regulační rámec v České republice s ohledem na finanční sektor je stanoven regulačním rámcem EU. Pokud jde o inovace ve financích a o nové formy činnosti (např. crowdfunding), Česká republika dosud uplatňovala vyčkávací přístup. Vzhledem k tomu, že neexistuje nařízení EU specifické pro některé inovativní digitální finanční služby, kde stávající rámce nejsou použitelné, Česká republika se v minulosti vyhnula zavedení vlastního vnitrostátního legislativního rámce pro tyto služby. To často vedlo buď k tomu, že noví aktéři, včetně některých FinTechových společností, zůstali mimo regulační oblast, nebo k tomu, že se výklad stávajícího regulačního rámce rozšířil na nové služby a vyžadoval, aby poskytovatelé požádali o již definovanou licenci.

Vyčkávacího přístupu, který zaujali čeští tvůrci politik, by se dalo využít k zabránění roztržiténosti v rámci EU a snížení regulační zátěže, zejména u inovačních činností v raných fázích vývoje a v okamžiku, kdy představují nízké systémové riziko. V průměru však regulační rámce pro alternativní financování na míru poskytují širší škálu povolených činností než již existující rámce a zároveň vytvářejí explicitnější povinnosti (World Bank and CCAF, 2019^[40]). Předchozí empirické důkazy naznačují, že zavedení explicitní regulace významně zvyšuje objem maloobchodního crowdfundingu (Rau, 2020^[41]).

Rozdíl mezi základními technologiemi používanými k poskytování tradičních finančních služeb a zcela novými finančními službami umožněnými inovativními technologiemi je stále nejasnější. Zavedení návrhu aktu o umělé inteligenci (AI) ze strany EU (European Commission, 2021^[42]) lze určitým způsobem vnímat jako uznání toho, že úplná technologická neutralita nemusí být možná vzhledem k tomu, že některé technologie přinášejí do finančního sektoru zcela nová rizika. Naproti tomu regulace využila rozhraní pro programování aplikací (API) k vytvoření rámců pro otevřené bankovníctví v EU i jinde. Technologické inovace se dnes navíc prosazují i mimo finanční sektor a nefinanční firmy, jako jsou velké technologické společnosti, je replikují nebo přizpůsobují finančním službám. To výrazně mění složení aktérů finančního sektoru a představuje neustálou výzvu pro dohled, který je založen na subjektech, jako je například vnitřní rozdělení mezi útvary dohledu v rámci ČNB.

Podpora hospodářské soutěže je v současné době druhořadým cílem s možným dopadem na zájmy spotřebitelů

ČNB ani MFČR nemají oficiální mandát k podpoře hospodářské soutěže ve finančním sektoru, přestože ČNB považuje hospodářskou soutěž v sektoru poskytovatelů platebních služeb za součást svého poslání udržovat finanční stabilitu a důvěryhodnost (ČNB, 2023^[43]). Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se řídí právní úpravou zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.⁸ Úřad se zaměřuje na vyšetřování protisoutěžního jednání a posuzování podílu fúzí na trhu. Hospodářská soutěž v sektoru finančních služeb nebyla v posledních letech v České republice v centru pozornosti (ÚOHS, 2023^[44]). Pokud jde o FinTechové aktivity, mohlo by toto nedostatečné stanovení priorit umožnit zavedeným subjektům odstranit vstupní bariéry FinTechových společností, které souvisejí například s hlášenými obtížemi při přístupu k bankovním údajům spotřebitelů (viz sekce 1.2). Doplňková a rušivá role FinTechových společností vůči činnosti zavedených subjektů nemusí být českými orgány podporována a na jejich soulad s dodržováním předpisů v oblasti dohledu je většinou nahlíženo z hlediska mikrobezpečnosti, a dokonce z rizikového hlediska, než aby byly zohledněny jejich možné konkurenční výhody. Motivace spotřebitelů ke srovnávání možností finančních služeb („nakupování“ finančních služeb) a poskytovatelů a oddělení produktů není součástí stávajících kampaní finanční gramotnosti.

Podle představitelů ČNB je problematika ochrany spotřebitele integrována do činnosti obou útvarů dohledu, přičemž tyto útvary potřebují vyvážit jak mikrobezpečnostní cíle a cíle ochrany spotřebitele, tak i požadavky pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT). Zpětná vazba od představitelů

ČNB naznačuje, že opatření v oblasti ochrany spotřebitele jsou často prováděna v reakci na stížnosti, zatímco šetření iniciovaná ČNB se nekonají často. Sledování poplatků a analýza organizačních aspektů trhu, jako jsou koncentrace trhu a vstupní bariéry, se podle ČNB nacházejí mimo rámec finančního dohledu ČNB.

České orgány by mohly zvážit úsilí o lepší sladění stávajícího rámce pro ochranu spotřebitele s doporučenými osvědčenými postupy. Podle zásad G20/OECD na vysoké úrovni pro ochranu spotřebitelů na finančním trhu „by měly existovat orgány dohledu (specializované či nikoli) výslovně odpovědné za ochranu spotřebitelů na finančním trhu s potřebnými pravomocemi k plnění svých mandátů. Vyžadují jasné a objektivně definované povinnosti a řádnou správu, provozní nezávislost, odpovědnost za své činnosti, odpovídající pravomoci, zdroje a schopnosti, definovaný, účinný a transparentní rámec pro prosazování a jasné a jednotné regulační postupy.“ (OECD, 2022^[45]). Podle jiných osvědčených postupů týkajících se ochrany spotřebitele „fungování jako samostatné oddělení [ochrany spotřebitele] poskytuje výhody nezávislosti a vyšší úrovně zdrojů a autority... Bez ohledu na organizační strukturu by mělo existovat jasné oddělení dohledu nad ochranou spotřebitelů na finančním trhu od obezřetnostního dohledu, jinak budou priority obezřetnostního dohledu často dominantní“ (Jaeger, Chien and Fathallah, 2014^[46]).

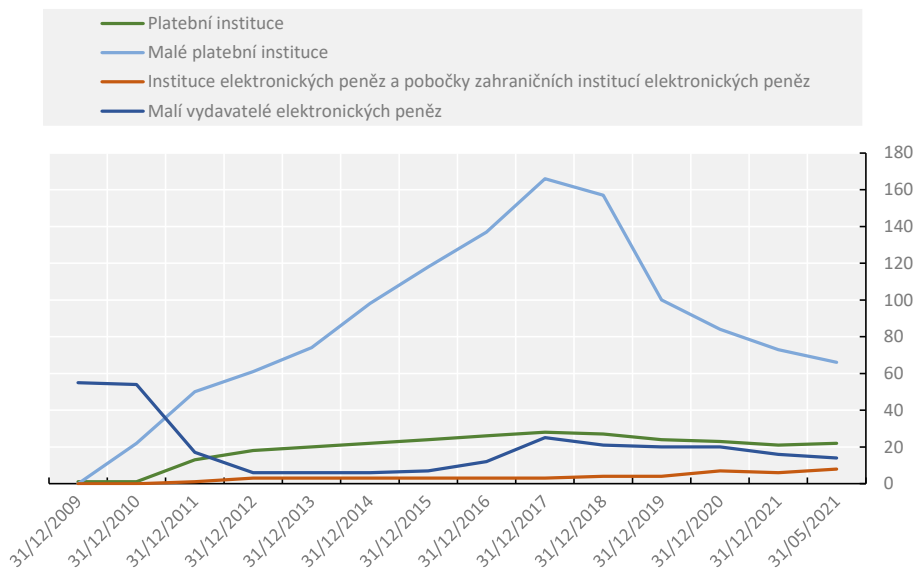
Dohled v oblasti poskytovatelů platebních služeb

ČNB již od zavedení směrnice PSD2 v roce 2018 čelí zvýšené poptávce po autorizaci různých platebních subjektů, které mezi českými FinTechovými společnostmi představují prominentní sektor (CNB, 2020^[47]). Současné ČNB vyjadřuje nespokojenost s kvalitou podaných žádostí a míra schválení je v platebním sektoru v posledních několika letech poměrně nízká. Pokud jde o dodržování předpisů AML/CFT v oblasti platebního styku, ČNB vyhodnotila, že velký počet nebankovních poskytovatelů platebních služeb byl v roce 2020 z tohoto pohledu rizikový (CNB, 2021^[48]). Od přijetí současného zákona o platebním styku v roce 2018 klesá podle statistik ČNB počet malých i „velkých“⁹ poskytovatelů nebankovních platebních služeb. Prudce poklesl zejména počet malých poskytovatelů platebních služeb, kteří před rokem 2018 potřebovali pouze registraci, a nikoli licenci (Obrázek 1.8). Míra pozastavených řízení nebo zamítnutých žádostí je v odvětví plateb vyšší než v jiných sektorech finančního trhu (OECD, 2022^[1]).

ČNB zjistila, že malé platební instituce a malí vydavatelé elektronických peněz pro své podnikatelské aktivity využívají domácí legislativní prostředí, aniž by často měli alespoň minimální vazby na český trh, ať už z hlediska vlastnictví, nebo z hlediska klientely (CNB, 2021^[48]). Kontroly na místě odhalily opakující se nesrovnalosti mezi podnikatelskými záměry předloženými v licenčním řízení a skutečnou činností subjektu a nedostatky vyplývající z formální úpravy postupů a činností ve vnitřních předpisech, které neodpovídají skutečnému fungování těchto subjektů (CNB, 2021^[48]).

Lhůty pro schvalování licencí pro platební instituce a malé platební instituce byly v roce 2021 ve srovnání s jinými typy licencí vydaných ČNB nejdelší, a to v průměru 25 měsíců a 18,3 měsíce. Pro srovnání, průměrná délka řízení ukončených v roce 2021 u úvěrových institucí a nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů činila 13,1 a 14,1 měsíce. Kromě toho byla míra žádostí o tyto typy licencí, a zejména licence malých platebních institucí, v posledních letech vysoká.

Obrázek 1.8. Přehled regulovaných a registrovaných platebních institucí a institucí elektronických peněz v České republice

Zdroj: Na základě údajů ČNB (2022^[49]), Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu, https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cs.

Nedostatek spolupráce by mohly částečně vysvětlit kulturní rozdíly mezi ČNB a FinTechovými společnostmi

Kultura organizace může být těžko definovatelným pojmem, natož kvantifikovatelným. Regulační pravidla nezahrnují určování kultury podniků. Dominantní kultura mezi finančními regulátory a orgány dohledu v České republice byla formulována finančními událostmi v minulosti a je dána právními cíli každé organizace. Cílem ČNB v oblasti dohledu, jak je definován zákonem, je zajistit finanční stabilitu a bezpečné a zdravé fungování finančního systému v České republice a přispět tak k dosažení jejího primárního cíle, kterým je cenová stabilita. Hlavními složkami funkční organizace dohledu jsou obezřetnostní dohled, dohled nad výkonem činnosti a také dohled v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Volba konkrétní organizační struktury finančního dohledu s sebou nese kompromisy a žádná struktura není považována za nadřazenou. Navzdory výhodám integrovaného dohledu vyžadují obezřetnostní dohled a dohled nad výkonem činnosti v tomto ohledu různé přístupy a kultury a jedna instituce nemusí být dostatečně flexibilní, aby mohla účinně obsáhnout obojí (Llewellyn, 2006^[50]). Jasná autonomie a nezávislost oddělení ochrany spotřebitele v rámci integrovaného regulačního orgánu / orgánu dohledu by mohla toto napětí zmírnit alespoň v rámci průběžného dohledu nad subjekty.

Kulturní rozdíly mezi ČNB a FinTechovými společnostmi mohou částečně vysvětlit určité obtíže ve spolupráci obou stran, které se týkají udělování licencí a dohledu v sektoru poskytovatelů platebních služeb, což bylo zmíněno výše. Výsledky dotazníku OECD (2022^[11]) zaměřeného na české FinTechové společnosti ukazují, že nejčastějšími problémy pro rozvoj FinTechových společností jsou nedostatečná regulační jasnost, získání licence od ČNB a byrokracie.

1.4. Zjištění dotazníku OECD

V červnu 2022 spustila OECD (2022^[11]) online otevřený dotazník o FinTechových aktivitách v České republice. K 25. srpnu 2022 poskytlo podrobné odpovědi na tento dotazník 22 FinTechových společností

z celkového počtu přibližně 100 českých FinTechových společností. Tyto společnosti mají sídlo v České republice nebo na Slovensku a 42 % těchto FinTechových společností se zaměřuje pouze na český trh. Pokud jde o geografii působení, více než polovina má sídlo v České republice, ale stejně tak polovina respondentů z řad FinTechových společností působí na celoevropské úrovni prostřednictvím práva na pasportizaci.¹⁰ Skutečnost, že zahraniční FinTechové společnosti ze zemí mimo EU mohou těžit z relativně nižší regulační zátěže a kořistnické firmy se mohou usazovat na českém trhu, představuje pro české orgány vzhledem k potenciálním rizikům pro bezpečnost zákazníků a ochranu investorů možný problém (OECD, 2022^[11]).

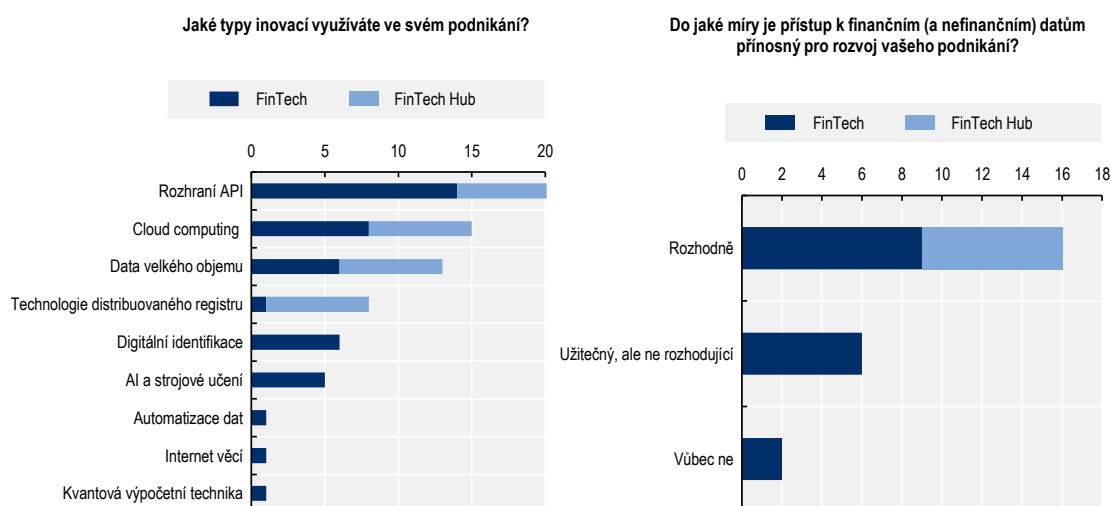
Většina respondentů navíc působí v oblasti plateb a poskytování služeb elektronických peněz a velká část respondentů se nachází v počáteční fázi svého životního cyklu. Společnosti v počáteční a rané fázi jsou obvykle ty, které ze spolupráce a interakce s mentory z odvětví a vládními úředníky těží nejvíce (World Bank, 2022^[51]), protože jim pomáhají orientovat se v regulačních požadavcích a učit se ze zkušeností veteránů.

1.4.1. Dostupnost dat je pro FinTechové společnosti klíčová a většinou je možná prostřednictvím rozhraní API

Přístup k datům má pro FinTechové společnosti zásadní význam a data jsou jádrem většiny FinTechových aktivit (např. obchodní modely založené na umělé inteligenci v obchodování, půjčky, financování založené na blockchainu (OECD, 2021^[52]). FinTechové společnosti vycházejí z technologií a kombinují pružnost startupů se zpracováním dat a schopnostmi zpracování. Více než 60 % respondentů v dotazníku OECD uvedlo, že přístup k finančním i nefinančním údajům je pro rozvoj jejich podnikání přínosný (Obrázek 1.9). Z průzkumu OECD vyplývá, že většina inovací, které respondenti z řad českých FinTechových společností využívají, souvisí s daty, sdílením dat a využitím dat pro vývoj produktů a služeb. 91 % firem používá API pro přístup k datům, více než polovina respondentů využívá data velkého objemu (tzv. big data) a 68 % firem využívá cloud computing – vše souvisí s daty, která jsou jádrem jejich obchodního modelu (Obrázek 1.9).

Obrázek 1.9. Vnímání dostupnosti dat a typů použitých inovací ze strany českých FinTechových společností

V počtu firem odpovídajících na dotazník OECD z roku 2022

Poznámka: FinTech Hub je asociace, jejímž cílem je zvýšit úroveň inovací a konkurenceschopnosti digitálního trhu v České republice a střední Evropě. Tato kategorie zahrnuje sedm odpovědí od FinTechových společností, které působí pod její záštitou.

Zdroj: OECD (2022^[11]), The FinTech Ecosystem in the Czech Republic, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>.

Vzhledem ke klíčové úloze, kterou data hrají ve FinTechových inovacích, by nerovný přístup k datům a potenciální dominantní postavení několika velkých aktérů při získávání dat velkého objemu mohly snížit schopnost menších subjektů soutěžit na trhu s produkty a službami založenými na FinTechových inovacích (OECD, 2021^[52]). Za tímto účelem může větší dostupnost dat přispět k rozvoji začínajících společností s možným příznivým dopadem na podmínky hospodářské soutěže na finančních trzích.

Zavedené finanční společnosti mají obvykle nákladnou starší a potenciálně zastaralou infrastrukturu a spíše neefektivní procesy spojené s touto infrastrukturou, což v kombinaci s kulturní neochotou ke změně může bránit interním FinTechovým inovacím nebo je zpomalit. Vzhledem k tomu, že FinTechové společnosti pracují s daty třetích stran, vytváří se vzájemná závislost s poskytovateli dat a digitálních služeb, která by pro systém mohla představovat nová rizika, jako je koncentrace na nové dominantní neregulované subjekty. Zrychlené přijímání digitálních technologií a produktů a služeb finančních technologií ze strany zákazníků, jakož i zvýšená poptávka po těchto produktech, zejména od pandemie COVID-19, vedou ke spolupráci mezi zavedenými finančními institucemi a FinTechovými společnostmi, která jim může usnadnit přístup k údajům.

Většina respondentů v dotazníku zdůraznila důležitost přístupu k finančním údajům pro své podnikání (80 %) a více než 50 % poukázalo na potřebu přístupu k osobním údajům, které slouží k personalizaci produktů a služeb, spolu s nefinančními údaji (59 %), což potenciálně podnítl finanční začlenění zákazníků s nedostatkem prostředků (levá strana Obrázek 1.10).

Nejčastější formou nástroje umožňujícího dostupnost dat pro FinTechové společnosti jsou rozhraní API (86 %), a to spolu s agregátory a speciálními nákupy od specializovaných firem (59 %). Screen scraping (vlastní produkce dat) je také častou formou sběru dat, kterou využívá 55 % respondentů dotazníku (pravá strana Obrázek 1.10).

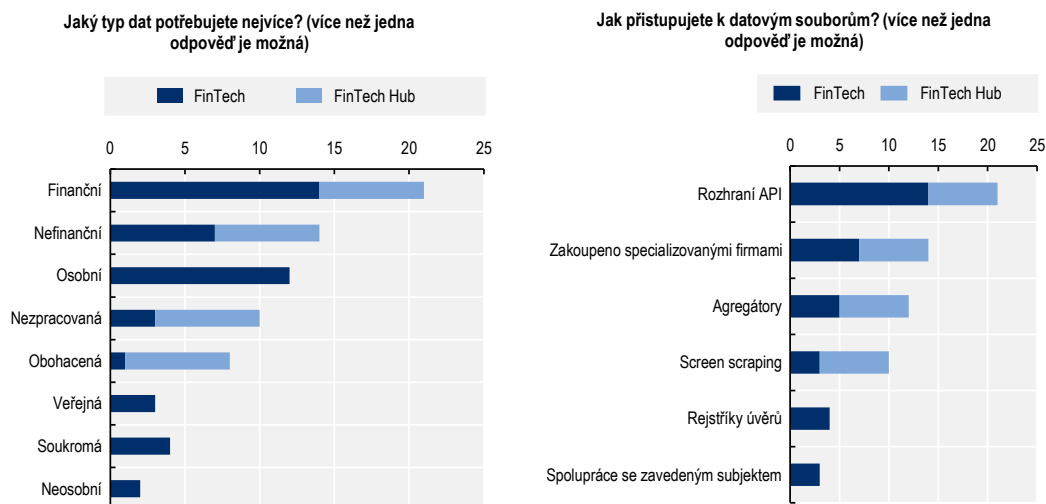
Pokud jde o FinTechové společnosti, které sdílejí svá vlastní data, 77 % respondentů uvedlo, že z různých důvodů nesdílejí data nad rámec toho, co vyžaduje zákon. U větších firem jsou data součástí jejich klíčových vstupů; u začínajících firem data zatím nejsou součástí jejich monetizace.“

I když se jedná o sdílení dat zabezpečené formálními regulačními ujednáními a rámci, jako je PSD2, dostupnost dat není zaručena. Více než 45 % firem, které na dotazník OECD odpověděly, mělo problémy s přístupem k údajům o zákaznících od finančních zprostředkovatelů. Problémy vysvětlují technické a strategické důvody: respondenti uvedli, že externí rozhraní API v mnoha případech nefungují správně, zatímco jiní tvrdili, že banky by měly být ze zákona povinny digitálně podepisovat dokumenty.

Úlohou tvůrců politik je snížit překážky vstupu na trh omezením zneužívajících dominantních praktik, které brání hospodářské soutěži a vytvářejí rizika koncentrace trhu se škodlivým dopadem na spotřebitele na finančním trhu, jakož i systémová rizika. Přinejmenším by měly být podporovány stávající rámce pro ujednání o sdílení dat a mělo by být zajištěno jejich správné provádění.

Obrázek 1.10. Potřeby dat uvedené českými FinTechovými společnostmi

V počtu firem odpovídajících na dotazník OECD z roku 2022

Poznámka: FinTech Hub je asociace, jejímž cílem je zvýšit úroveň inovací a konkurenceschopnosti digitálního trhu v České republice a střední Evropě. Tato kategorie zahrnuje sedm odpovědí od FinTechových společností, které působí pod její záštitou.

Zdroj: OECD (2022^[11]), The FinTech Ecosystem in the Czech Republic, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>.

1.4.2. Nahlášené překážky pro FinTechové inovace především v regulaci

Stávající celoplošná regulace finančních služeb zajišťuje integritu trhu a ochranu spotřebitele a podporuje finanční stabilitu (OECD, 2022^[53]). Z hlediska odvětví poskytuje právní jistotu, která společnostem s inovativními obchodními modely umožňuje rozvíjet se a růst. Zároveň je dodržování právních předpisů mladými začínajícími podniky obvykle vnímáno jako překážka vzhledem k souvisejícím nákladům a časovým závazkům (World Bank, 2022^[51]; OECD, 2020^[21]), ačkoli panuje jednomyslná shoda na tom, že regulace je nezbytná pro zajištění bezpečnosti zákazníků a zachování stability systému. Podle zjištění dotazníku OECD se nejvýznamnější hlášené překážky FinTechových inovací v České republice týkají regulace: nedostatečná regulační jasnost (68 %), byrokracie (64 %) a požadavky na udělování licencí a dohled (64 %), po kterých následují vstupní bariéry (55 % respondentů) (Obrázek 1.11) (World Bank, 2020^[54]). Podle českého průzkumu OECD z roku 2020 trvá řešení obchodních sporů „vymáhání smluv“ déle, než je průměr v OECD, a pro společnosti je nákladnější (OECD, 2020^[21]).

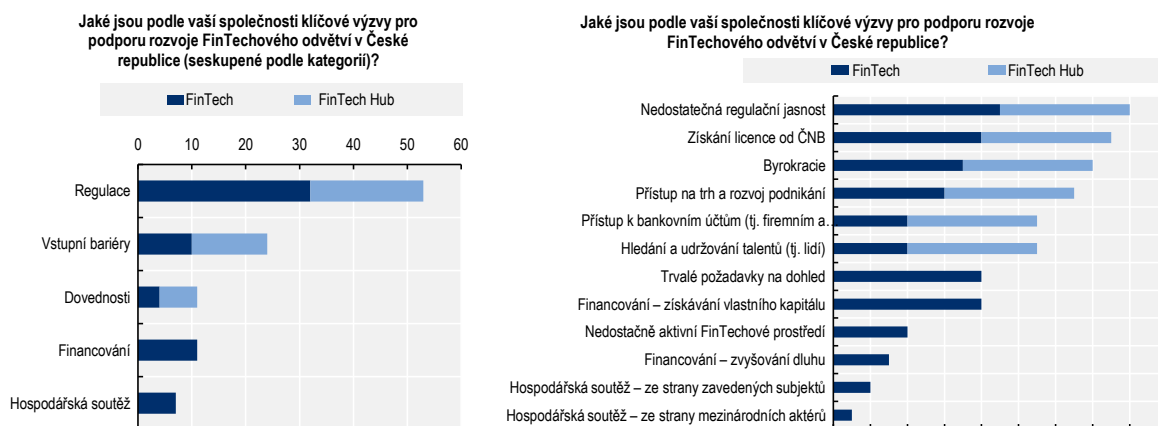
Pro 11 % respondentů je problematické hledání a udržení talentů, což by mohlo souviset se skutečností, že tyto společnosti používají inovativní technologie a mechanismy, které vyžadují specializované dovednosti vysoce kvalifikovaných zaměstnanců. Nicméně pokud jde o dovednosti v oblasti digitalizace, patří Česká republika do skupiny zemí OECD, které se vyznačují nejvyšší úrovní dovedností (Citibank, 2022^[55]). V roce 2020 Evropská komise ve své zprávě o České republice uvedla, že ačkoli se české orgány zavázaly k rozvoji a integraci nových digitálních technologií, je toto úsilí brzděno trvale nízkou úrovní dovedností. Česká republika například stále zaostává za příhraničními členskými státy, pokud jde o výzkum a patentové činnosti v této oblasti (European Commission, 2020^[56]).

Přístup k financování je jednou z nejčastějších překážek podnikání v mnoha zemích OECD a rozvojových ekonomikách (OECD, 2015^[57]) a také uváděným problémem rozvoje českých FinTechových společností (Obrázek 1.11). Celkově může nedostatek finančních prostředků pro malé a střední podniky pramenit z toho, že se příliš spoléhají na kanál pro zprostředkování bankovních úvěrů, což může být zejména v dobách krize omezující. Dalšími problémy jsou nedostatečné povědomí o alternativních zdrojích

financování a neochota zakladatelů a podnikatelů vzdát se vlastnictví výměnou za kapitálové financování. Pokud jde o tržní dluhové financování, mají malé a střední podniky v porovnání s velkými společnostmi při získávání tohoto typu financování značné strukturální nevýhody, a to vzhledem k velikosti obchodů a související ekonomice malých transakcí a nepřiměřeným nákladům spojeným s těmito emisemi (Nassar and Wehinger, 2015^[58]). Evropská komise rovněž doporučila podpořit malé a střední podniky prostřednictvím většího využívání finančních nástrojů k zajištění podpory likvidity, snížení administrativní zátěže a zajištění přístupu k financování pro inovativní společnosti (European Commission, 2020^[56]).

Obrázek 1.11. Problémy, kterým české FinTechové společnosti čelí

V počtu firem odpovídajících na dotazník OECD z roku 2022

Poznámka: Je možná více než jedna odpověď. FinTech Hub je asociace, jejímž cílem je zvýšit úroveň inovací a konkurenceschopnosti digitálního trhu v České republice a střední Evropě. Tato kategorie zahrnuje sedm odpovědí od FinTechových společností, které působí pod její záštitou.

Zdroj: OECD (2022^[11]), The FinTech Ecosystem in the Czech Republic, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>.

Může být zapotřebí vyjasnit postupy pro regulační procesy, jako je udělování licencí a povolování, anebo informovat nové subjekty vstupující na trh o platných regulačních rámcích, zejména v oblastech FinTechových inovací, s cílem řešit některé z uváděných překážek rozvoje finančních technologií. Zajímavé je také to, že většina českých FinTechových společností působí v neregulovaných odvětvích. Vnímaná regulační zátěž doložená dotazníkem OECD by mohla FinTechové společnosti dále motivovat k rozvoji činnosti v neregulovaných odvětvích, aby se této zátěži vyhnuly. Za jednu z hlavních překážek startupů v České republice označila Evropská komise také složitý administrativní postup založení (European Commission, 2022^[59]). Komise proto doporučila, aby české orgány odstranily překážky, které brání rozvoji plně funkčního inovačního prostředí (European Commission, 2019^[60]).

Dalším problémem, na který respondenti z řad FinTechových společností upozorňují, jsou otázky přístupu na trh a rozvoj podnikání (OECD, 2022^[11]). Regulatorní sandboxy jsou jedním z politických nástrojů, které společnostem pomáhají překonat problémy týkající se přístupu na trh, neboť vytvořením otevřeného dialogu mezi regulačním orgánem a podnikem zajišťují pružnost dohledového a regulačního rámce (World Bank, 2020^[61]; 2020^[62]). Regulatorní sandboxy jsou skutečně prospěšné pro obě strany: inovátorům umožňují testovat v malém měřítku jejich produkty, služby a prováděcí mechanismy (jak dokládají zkušenosti Spojeného království) a zároveň poskytují regulačnímu orgánu informace o vývoji, trendech a vznikajících rizicích (Bromberg, Godwin and Ramsay, 2017^[63]; World Bank, 2020^[64]; Kalifa, 2021^[65]; World Bank, 2020^[62]).

1.4.3. České FinTechové společnosti jsou silně závislé na osobních zdrojích financování

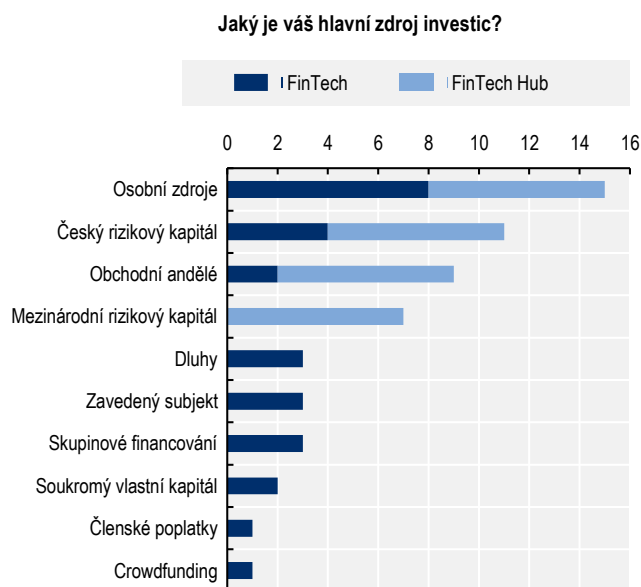
Jeden z problémů pro FinTechové společnosti v České republice představuje přístup k financování (viz sekce 1.2). Na základě odpovědí na dotazník OECD jsou hlavním investičním zdrojem pro české FinTechové společnosti osobní zdroje (37 % respondentů), což je stejné u startupů a malých a středních podniků využívajících vlastní zdroje a finanční prostředky přátel a rodiny (Berger and Udell, 2003^[66]). Čeští podnikatelé spoléhají především na vlastní zdroje a počáteční kapitál (podle nedávného průzkumu si 68 % společností zajistilo počáteční kapitál z vlastních zdrojů, zatímco pouze 48 % dokázalo najít investora (Deloitte Česká Republika, 2022^[67]). 14 % startupů získalo počáteční finanční prostředky od rodiny nebo příbuzných a přátel, zatímco 5 % si vzalo půjčku od banky.

Domácí financování rizikového kapitálu se ve skupině respondentů (18 %) zdá být druhým nejdůležitějším zdrojem financování. V kombinaci s mezinárodním rizikovým kapitálem se tento zdroj financování stává ve skupině tím nejpoužívanějším (33 % kombinovaného rizikového kapitálu). Tyto odpovědi odrážejí nárůst aktivity v oblasti rizikového kapitálu ze strany domácích fondů v České republice, i když v zemi ve srovnání s úrovněmi pozorovanými ve zbytku Evropy stále existuje prostor pro další rozvoj financování rizikového kapitálu (viz sekce 1.2). České FinTechové společnosti také hledají rizikový kapitál jako svůj hlavní investiční zdroj do budoucna (Obrázek 1.12).

Je třeba rovněž poznamenat, že žádná z FinTechových společností, které odpověděly na dotazník OECD, neobdržela finanční prostředky z veřejného sektoru (místního nebo vnitrostátního) (Obrázek 1.12).

Většina respondentů má na Českou republiku jako na snadné místo pro získávání investic neutrální nebo příznivý názor (OECD, 2022^[11]). K tomuto tvrzení lze učinit opatrnou poznámku, protože na dotazník OECD odpověděly pouze FinTechové společnosti, které úspěšně získaly finanční prostředky na své inovace, takže je zde možné zkreslení z hlediska přežití a výběru vzorků (Keogh and Johnson, 2021^[68]).

Obrázek 1.12. Přístup českých FinTechových společností k financování, 2022

Poznámka: FinTech Hub je asociace, jejímž cílem je zvýšit úroveň inovací a konkurenceschopnosti digitálního trhu v České republice a střední Evropě. Tato kategorie zahrnuje sedm odpovědí od FinTechových společností, které působí pod její záštitou.

Zdroj: OECD (2022^[11]), The FinTech Ecosystem in the Czech Republic, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>.

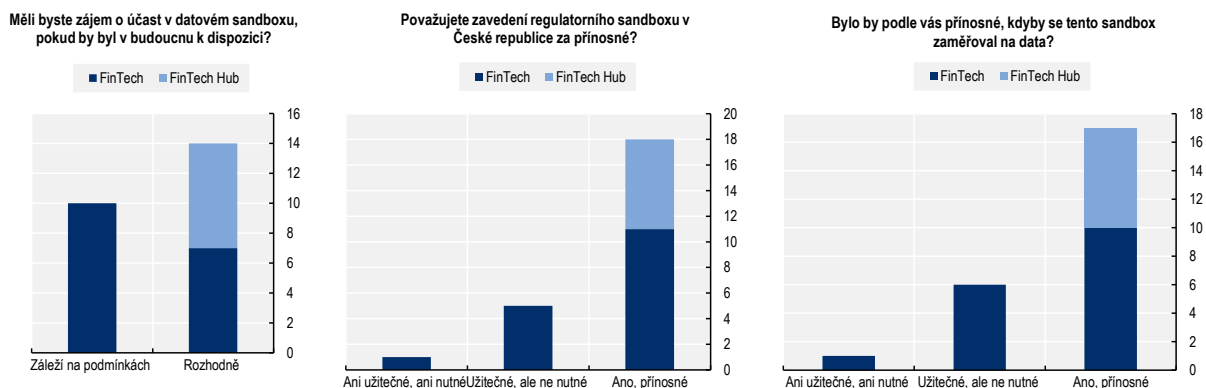
Další zajímavý postřeh z odpovědí na dotazník OECD se týká výstupní strategie odpovídajících FinTechových společností. Většina FinTechových společností uvádí, že podniká proto, aby je převzaly zavedené nebo větší FinTechové společnosti / velké technologické společnosti (fúze a akvizice představují více než 64 % odpovědí). Ačkoli je to pochopitelné, nepřispívá to ke zvýšení hospodářské soutěže na trhu finančních služeb a platí tu podmínky akvizic (OECD, 2022^[11]).

1.4.4. České FinTechové společnosti mají zájem o regulační sandbox

Více než 77 % respondentů dotazníku OECD se domnívá, že by zavedení regulačního sandboxu v České republice bylo přínosné. Podle průzkumu OECD by 73 % respondentů z řad FinTechových společností mělo zájem o sandbox se zaměřením na data, pokud by měl být k dispozici (Obrázek 1.13). Dvě třetiny z nich by měly zájem pouze v závislosti na podmínkách takového sandboxu. To zdůrazňuje důležitost dobře promyšleného návrhu a struktury jakéhokoli budoucího uspořádání sandboxu. Rovněž to poukazuje na možný nedostatek jasného pochopení toho, co sandbox ze strany FinTechových společností obnáší, což podtrhuje důležitost jasné komunikace a požadovaného vzdělávacího úsilí, které může být nutné v tomto ohledu vyvinout.

Uspořádání sandboxu umožňují podnikům testovat inovativní finanční produkty a služby a rozvíjet obchodní modely založené na využívání inovativních technologií a mechanismů, s výhradou zvláštních pravidel uplatňovaných příslušnými orgány dohledu. Ačkoli sandboxy mohou zahrnovat využívání zákonem stanovených diskrečních pravomocí ze strany orgánů dohledu, základním předpokladem pro regulační sandbox je, že společnosti jsou povinny dodržovat všechna příslušná pravidla vztahující se na činnost, kterou vykonávají (BIS, 2018^[69]). Sandboxy navíc neznamenají neuplatňování regulačních požadavků, které musí být uplatňovány na základě práva EU (ESMA, EBA and EIOPA, 2019^[70]).

Obrázek 1.13. Vnímaný zájem o regulační nebo datový sandbox

Poznámka: FinTech Hub je asociace, jejímž cílem je zvýšit úroveň inovací a konkurenceschopnosti digitálního trhu v České republice a střední Evropě. Tato kategorie zahrnuje sedm odpovědí od FinTechových společností, které působí pod její záštitou.

Zdroj: OECD (2022^[11]), The FinTech Ecosystem in the Czech Republic, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>.

Regulační sandboxy mohou podpořit inovace ve finančním sektoru a zároveň umožnit orgánům dohledu sledovat a řešit vznikající rizika spojená se zaváděním inovativních technologií v oblasti financí, přičemž se přínosy rozšíří na všechny zúčastněné strany. Orgánům dohledu umožňují lépe porozumět tomu, jak inovativní mechanismy zavedené FinTechovými společnostmi mohou změnit rizikový profil určitých finančních činností, což naopak může mít pozitivní vliv na vypracování odpovídajících politických reakcí na tyto inovace. Důležité je, že pro FinTechové společnosti snižují regulační nejistotu a mohou pomoci snížit vnímanou regulační zátěž, která byla zjištěna v průzkumu OECD o FinTechových společnostech

v České republice. Pokud jde o financování, empirické důkazy naznačují příznivý dopad účasti v sandboxu na získávání finančních prostředků pro společnosti a usnadnění přístupu k financování, což bylo zdůrazněno jako jedna z nejdůležitějších překážek zakládání a růstu malých a středních podniků v České republice i mimo ni (Cornelli et al., 2020^[71]). Sandboxy mohou rovněž podporovat hospodářskou soutěž a umožnit vývoj nových produktů a služeb, diverzifikovat nabídku finančních služeb pro spotřebitele a případně podpořit finanční začlenění nebo jiné politické cíle, jako je udržitelnost (FCA, 2022^[72]).

Pokud jde o datový sandbox, mohl by koncepčně zahrnovat kontrolované prostředí, ve kterém by FinTechové společnosti mohly testovat inovace založené na sdílení dat, využití dat a obchodních modelech, které jsou silně závislé na datech, a to bez regulační složky sandboxu. V kontrolovaném prostředí datového sandboxu by se například mohly plánovat vývoj, testování a validace produktů založených na umělé inteligenci a modely založené na strojovém učení nebo vývoj činností založených na technologii distribuovaného registru pro zaznamenávání a analýzu velkých objemů (nestrukturovaných) dat. Orientačně by takový datový sandbox mohl poskytovat skutečné a syntetické datové soubory dostupné prostřednictvím sandboxu nebo shromážděné prostřednictvím volání API nebo by mohl spočívat v úsilí o kolektivní shromažďování těchto datových souborů ve spolupráci se zúčastněnými společnostmi a v závislosti na jejich potřebách.

1.5. Příležitosti pro tvůrce politik řešit problémy a odstraňovat nedostatky pomocí osvědčených postupů

Aby bylo možné dodržet zákonné mandáty orgánů dohledu – tj. zajistit integritu trhu, zajistit finanční stabilitu, chránit spotřebitele – a zároveň uvolnit potenciál dat ve finančních službách a stimulovat inovace ve finančním sektoru, je zásadní zabývat se klíčovými charakteristikami a osvědčenými postupy v oblasti FinTechových politik a dat v oblasti financí.

FinTechové společnosti mají potenciál podpořit hospodářský růst, vytvářet kvalifikovaná pracovní místa a využít sílu dat ve prospěch klientů. Díky pravidlům pro přenositelnost dat v kontextu otevřeného bankovníctví umožňují produkty vyvinuté v oblasti finančních technologií zákazníkům využívat levnější nebo personalizovanější služby a snadněji měnit poskytovatele finančních služeb. FinTechové společnosti jsou obecně považovány za zásadní zprostředkovatele účinnějších a konkurenceschopnějších finančních trhů, jakož i rozšíření přístupu k úvěrům pro osoby, které v minulosti neměly dostatečný přístup ke službám (OECD, 2022^[27]).

Existují náznaky toho, že současný dialog mezi ČNB a FinTechovými společnostmi nemusí být optimální a prospělo by mu lepší nastavení pro konstruktivní dialog a výměnu informací, což by bylo přínosné pro obě strany. FinTechové společnosti uvádějí jako hlavní překážky své činnosti regulační požadavky a dohledová opatření, zatímco představitelé ČNB projevují nespokojenost se žádostmi o licence a také nedostatečnou připravenost. To tvůrcům politik přináší příležitosti k řešení hlavních překážek ve FinTechovém prostředí. S ohledem na osvědčené postupy jsou současné české postupy analyzovány a možné nedostatky a problémy jsou zaznamenávány. Zjištěné nedostatky tvoří základ doporučení pro zvážení implementace zprostředkovatele inovací v podobě regulačního sandboxu jako jedné z cest, jak zmírnit některé z nejdůležitějších nedostatků a problémů rozvoje finančních technologií v České republice.

1.5.1. Regulační sandboxy jako nástroj pro optimalizaci komunikace mezi orgány a FinTechovými společnostmi

Zatímco ČNB projevuje nespokojenost s žádostmi o licence FinTechových společností a u regulace/dohledu nad novými formami činnosti zastává vyčkávací přístup, FinTechové společnosti vnímají jako hlavní překážky svého rozvoje regulační a dohledové otázky a jako hlavní problém uvádějí regulační nejasnost. To během podávání žádostí o licenci vede k několika kolům formalizovaných výměn

mezi oběma stranami, což přispívá k delšímu povolovacímu procesu. Vzhledem k tomu, že FinTechové společnosti jsou často malé podniky, které nemají tak velké finanční prostředky jako jejich zavedené protějšky, je rychlost uvedení na trh nezbytně nutná a zpomalení tohoto procesu by mohlo ohrozit jejich finanční životaschopnost.

Individualizované poradenství, které může mít podobu větší transparentnosti a jasných pokynů pro přípravu na podání žádosti o licenci, by bylo přínosem pro jednotlivé FinTechové společnosti i pro orgány. Zatímco FinTechové společnosti by v důsledku toho mohly přijímat informovanější rozhodnutí, identifikovat potenciální příležitosti, rozvíjet strategie na míru a zajišťovat soulad s platnými předpisy, regulační orgány by mohly lépe sledovat činnosti FinTechových společností a zajistit soulad s platným regulačním rámcem, aniž by obcházely jakákoli pravidla. Současné kontaktní místo ČNB pro FinTech, i když je z kvalitativního hlediska zcela adekvátní, může být z hlediska kapacity nedostatečné a možná neschopné pokrýt budoucí a pravděpodobně rostoucí poptávku po poradenství ze strany FinTechových společností, a to s ohledem na nově připravované předpisy v prostoru EU (nařízení o trzích kryptoaktiv (MiCA), pilotní režim technologie distribuovaného registru (DLT), návrh aktu o umělé inteligenci (AI)).

Určitá forma zprostředkovatele inovací by mohla být způsobem, jak podpořit šíření porozumění a znalostí předpisů, dohledu a norem a zároveň informovat regulační orgány / orgány dohledu o dopadech předpisů, a tím podpořit inovace nejen na trhu, ale také v rámci regulačních orgánů / orgánů dohledu. Při pokračujícím uplatňování stávajících pravidel a předpisů mohou zprostředkovatelé inovací zvýšit právní jistotu, aniž by obcházeli pravidla pro FinTechové společnosti.

Podle společné zprávy evropských orgánů dohledu (ESA) o regulatorních sandboxech a inovačních centrech (ESMA, EBA and EIOPA, 2019^[70]) byly v Evropské unii určeny dvě hlavní kategorie zprostředkovatelů inovací:

- Inovační centra: tato centra poskytují specializovaný kontaktní bod, na jehož základě mohou podniky vznášet dotazy u příslušných orgánů týkající se finančních technologií a usilovat o nezávazné pokyny ohledně souladu inovativních finančních produktů, finančních služeb nebo obchodních modelů s licenčními nebo registračními požadavky a očekáváními v oblasti regulace a dohledu.
- Regulatorní sandboxy: poskytují systém, který podnikům umožňuje testovat inovativní finanční produkty, finanční služby nebo obchodní modely podle zvláštního plánu testování schváleného a monitorovaného specializovanou funkcí příslušného orgánu. Sandboxy mohou rovněž znamenat využívání zákonem stanovených diskrečních pravomocí ze strany příslušného orgánu dohledu (přičemž využívání závisí na příslušných platných unijních a vnitrostátních předpisech), ale sandboxy neznamenají neuplatňování regulačních požadavků, které musí být uplatňovány na základě práva EU.

Obecná analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb

Potenciální přínosy zprostředkovatelů inovací jsou členy OECD široce uznávány. Regulatorní sandboxy jsou vhodným přístupem k řešení rychlého technologického vývoje na evropském trhu. Nedávná studie Evropské komise uvádí, že jsou nezbytné v oblastech, jako jsou finanční technologie, aby se zabránilo předčasnému vyloučení z trhu u vznikajících obchodních modelů, které nejsou v souladu se stávajícími regulačními rámci, aniž by tyto modely měly příležitost prokázat, že mohou nabídnout odpovídající úroveň ochrany uživatelů (European Commission, 2019^[73]).

Případná slabá stránka zprostředkovatele může vyplývat z nevhodně zvoleného designu. To znamená buď návrh, který neposkytuje dostatečně přitažlivé funkce řešící potřeby FinTechových společností, nebo návrh, který neodpovídá charakteristikám tržního prostředí místních FinTechových společností a širších finančních služeb. Z tohoto důvodu je před doporučením specifických konstrukčních charakteristik nutná rozsáhlá analýza, aby byla zajištěna proveditelnost doporučeného návrhu.

Regulatorní sandboxy mohou poskytnout příležitost k pokroku v regulaci prostřednictvím proaktivního učení v oblasti regulace, což regulačním orgánům umožní získat lepší znalosti o této oblasti a nalézt nejlepší prostředky k regulaci inovací na základě praktických důkazů (European Union, 2020^[74]).

Regulatorní sandboxy musí zároveň dodržovat zásady subsidiarity a proporcionality, jakož i zásady předběžné opatrnosti, a podporovat jejich uplatňování (European Union, 2020^[74]). Řádný rámec pro správu a odpovědnost zprostředkovatele inovací má zásadní význam pro to, aby regulační orgán mohl interně hodnotit výkonnost a úspěchy zprostředkovatele inovací, jakož i pro účely odpovědnosti (European Parliament, 2020^[75]).

Hodnocení životaschopnosti

O přínosech zprostředkovatelů inovací pro trhy svědčí mnoho takových iniciativ, které byly přijaty na základě několikaletých zkušeností v celé Evropské unii i globálně. Několik ekonomik OECD se rozhodlo pro přístup regulatorního sandboxu s cílem regulovat finanční technologie a zároveň posílit inovační prostředí a zachovat stabilitu finančního sektoru. Regulatorní sandboxy jsou spojovány s FinTechovými inovacemi (World Bank, 2020^[62]). Regulatorní sandbox by mohl poskytnout prostředí otevřeného dialogu pro posouzení motivací, obchodních modelů a společného chápání FinTechových aktivit a regulačních opatření (ESMA, EBA and EIOPA, 2019^[70]). Jurisdikcí, která historicky vedla vývoj, je Spojené království, kde byl v roce 2016 implementován vůbec první sandbox. Dalším významným příkladem v regulaci FinTechových inovací je Singapur, kde byl politický záměr Singapurského měnového úřadu (MAS) založen na vyváženém přístupu při podpoře finančního rozvoje a zajišťování bezpečného, zdravého finančního sektoru a v souladu s jeho cílem, kterým je využívat technologie a zlepšovat efektivitu finančních trhů (Fan, 2018^[76]). Ve vyspělých ekonomikách dohlíží na regulační sandbox centrální banka, orgán finančního dohledu nebo regulátor trhů s cennými papíry (viz Tabulka 1.1).

Tabulka 1.1. Uspořádání sandboxu napříč ekonomikami OECD i mimo OECD

Země	Typ regulačního orgánu	Rok implementace
Spojené království	Orgán finančního dohledu	2016
Austrálie	Regulátor trhů s cennými papíry	2016
Singapur	Centrální banka	2016
Kanada	Regulátor trhů s cennými papíry	2017
Japonsko	Orgán finančního dohledu, jiný vládní orgán	2017
Nizozemsko	Centrální banka, orgán finančního dohledu	2017
Litva	Centrální banka	2018
Norsko	Ministerstvo financí	2018
Švýcarsko	Orgán finančního dohledu, jiný vládní orgán	2018
Tchaj-wan	Orgán finančního dohledu	2018
Dánsko	Orgán finančního dohledu	2019
Jižní Korea	Regulátor trhů s cennými papíry, orgán finančního dohledu	2019
Rakousko	Orgán finančního dohledu	2019
Dánsko	Orgán finančního dohledu	2019
Španělsko	Španělská centrální banka	2020
Maďarsko	Centrální banka	2020
Polsko	Orgán finančního dohledu a Ministerstvo financí	2020
Řecko	Centrální banka	2021
Itálie	Centrální banka, regulátor trhů s cennými papíry, orgán dohledu nad pojišťovnictvím a Ministerstvo financí a hospodářství	2021
Lotyšsko	Orgán finančního dohledu	2021

Země	Typ regulačního orgánu	Rok implementace
Slovenská republika	Centrální banka	2022

Zdroj: Prezentace přednesená na workshopu OECD v Praze dne 24. listopadu 2022.

Aby bylo zajištěno efektivní fungování zprostředkovatele inovací a užitečnost pro místní český trh, měl by návrh zohlednit jak místní potřeby, tak i osvědčené postupy převzaté ze stávajících iniciativ na podporu finančních inovací. K zajištění rovných podmínek jsou zásadní rovné příležitosti k přístupu ke zprostředkovatelům inovací a transparentní kritéria způsobilosti. Jasné a transparentní cíle je třeba kombinovat s dostatečnými zdroji a nástroji, aby se vytvořilo prostředí pro předpokládaný přenos znalostí a životaschopné fungování zprostředkovatele inovací.

Podrobná doporučení týkající se optimálního návrhu zprostředkovatele inovací a věcné argumenty, které tato doporučení podporují, poskytují pro realizaci tohoto projektu českými orgány nezbytné, nikoli však dostatečné podmínky. Předpokladem úspěchu tohoto úsilí je institucionální podpora a politická ochota uvažovat o zřízení regulačního sandboxu českými orgány. Dalšími parametry na podporu úspěšné realizace tohoto úsilí jsou nezbytné vnitřní uspořádání, aby byl takový zprostředkovatel účinný, včetně organizační nezávislosti a jasného mandátu od příslušných orgánů. Nedostatečné nasazení zdrojů nezbytných jak z hlediska rozsahu, tak z hlediska dovedností, pro zřízení zprostředkovatele inovací na organizační a provozní úrovni by pro provádění tohoto doporučení představovalo velké riziko. Zjištěné překážky růstu FinTechového odvětví, které byly uvedeny výše, v kombinaci se současnou analýzou proveditelnosti poskytují argumenty založené na důkazech pro potřebu tohoto zprostředkovatele v České republice jako jeden ze způsobů, jak zmírnit omezení rozvoje finančních technologií v České republice. Následně poskytnutá doporučení zohledňují proveditelnost tohoto úsilí v kontextu prostředí českých finančních trhů, FinTechového prostředí, regulačního a dohledového prostředí a vývoje v oblasti finančních inovací na evropské úrovni.

Očekávaný dopad regulačního nebo datového sandboxu v České republice

Strategie Evropské komise v oblasti digitálních financí v kapitole 4.1 zdůrazňuje, že „podniky by měly mít možnost spoolehnout se na úzkou spolupráci mezi vnitrostátními zprostředkovateli inovací v oblasti dohledu v rámci Evropského fóra zprostředkovatelů inovací (EFIF) a na novou platformu EU pro digitální finance“ (European Commission, 2020^[77]). To české inovativní společnosti staví do potenciálně znevýhodněné pozice. Kontaktní místo České národní banky pro FinTech se sice účastní jednání fóra EFIF, jedná se však o kontaktní místo s omezeným rozsahem, které českým inovátorům ve srovnání s konkurenty z jiných členských států EU poskytuje omezené možnosti, zejména co se týče přeshraniční spolupráce evropských regulačních sandboxů.

Český regulační sandbox by mohl přinést výhody regulačním orgánům, inovátorům i spotřebitelům a zajistit, aby české FinTechové společnosti neztratily svou konkurenceschopnost. Mohl by přímo řešit potřebu lepšího dialogu mezi orgánem dohledu a českými FinTechovými společnostmi a pokrýt případnou omezenou kapacitu současného kontaktního místa v budoucím prostředí rostoucích potřeb FinTechových společností s ohledem na nové nebo připravované regulační rámce EU nebo současné posuny na trhu finančních služeb. Zprostředkovatel umožní orgánu dohledu získat přehled pomocí inovativních obchodních modelů, které lze ve zprostředkovateli otestovat a které mohou být podkladem pro jeho činnosti v oblasti dohledu. To může znamenat určení potenciálních rizik a nebezpečí pro toto odvětví a poskytování lepších údajů a technologií na podporu finančních regulačních orgánů a orgánů dohledu. Důležité je, že pro FinTechové společnosti může dojít ke snížení regulační nejistoty a vnímané regulační zátěže v České republice, která byla zjištěna v rámci konzultací OECD (OECD, 2022^[11]).

Zřízení zprostředkovatele inovací, jako je regulační sandbox, může podpořit inovace ve finančním sektoru a zároveň umožnit orgánům dohledu sledovat a řešit vznikající rizika spojená se zaváděním inovativních technologií v oblasti financí, přičemž se možné přínosy rozšíří na všechny zúčastněné strany. Orgánům dohledu mohou umožnit lépe porozumět tomu, jak inovativní mechanismy zavedené FinTechovými společnostmi mohou změnit rizikový profil určitých finančních činností, což naopak může mít pozitivní vliv na vypracování odpovídajících politických reakcí na tyto inovace.

Finanční zprostředkovatelé v podobě datových sandboxů by mohli poskytnout lepší možnosti sdílení údajů a vybudovat pro společnosti platformu k testování obchodních modelů založených na datech nebo inovativních nápadů založených na skutečných nebo syntetických datech přístupných v kontrolovaném prostředí. Datový sandbox by mohl koncepčně zahrnovat kontrolované prostředí, ve kterém by FinTechové společnosti mohly využívat speciálně připravená data k testování obchodních modelů nebo inovativních řešení, které jsou silně závislé na datech, a to bez regulační složky. Orientačně by tyto datové sandboxy mohly poskytovat skutečné a syntetické datové soubory na míru, které by byly k dispozici účastníkům sandboxu, za předpokladu, že údaje lze shromažďovat od veřejných orgánů nebo účastníků trhu.

Referenční dokumenty

- Advokátní deník (2022), "Crowdfunding se nově zařadí mezi běžné investiční nástroje", [7]
<https://advokatnidenik.cz/2022/04/28/nova-zakonna-regulace-zaradi-crowdfunding-mez-bezne-investicni-nastroje/> (accessed on 4 August 2022).
- Berger, A. and G. Udell (2003), *Small Business and Debt Finance*, Springer-Verlag, [66]
https://doi.org/10.1007/0-387-24519-7_13.
- BIS (2018), "Implications of fintech developments for banks and bank supervisors", *Basel Committee on Banking Supervision, Sound Practices*, <http://www.bis.org> (accessed on 29 August 2022). [69]
- Bromberg, L., A. Godwin and I. Ramsay (2017), "Fintech sandboxes: Achieving a balance between regulation and innovation", *Journal of Banking and Finance Law and Practice*, Vol. 28/4, pp. 314-336. [63]
- CCAF (2021), *The 2nd Global Alternative Finance Market Benchmarking Report*, CCAF, [6]
<https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/the-2nd-global-alternative-finance-market-benchmarking-report/> (accessed on 25 January 2022).
- Citibank (2022), *Digital Money Index*, [55]
https://www.citibank.com/icg/sa/digital_symposium/digital_money_index/ (accessed on 29 August 2022).
- CNB (2023), *Regulace a dohled nad platebními institucemi a institucemi elektronických peněz - Česká národní banka*, <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/postaveni-dohledu/regulace-a-dohled-nad-platebnimi-institucemi-a-institucemi-elektronickych-penez/> (accessed on 20 January 2023). [43]
- CNB (2022), *ARAD - Time Serie System - Czech National bank*, [18]
https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=0&p_lang=EN (accessed on 4 August 2022).

- CNB (2022), *CNB launches FinTech contact point - Czech National Bank*, [38]
<https://www.cnb.cz/en/cnb-news/press-releases/CNB-launches-FinTech-contact-point>
 (accessed on 20 June 2022).
- CNB (2022), *Financial market supervision - Czech National Bank*, [36]
<https://www.cnb.cz/en/supervision-financial-market/> (accessed on 16 June 2022).
- CNB (2022), *Long-term supervisory strategy of the Czech National Bank - Czech National Bank*, [37]
<https://www.cnb.cz/en/supervision-financial-market/long-term-supervisory-strategy-of-the-czech-national-bank/> (accessed on 24 June 2022).
- CNB (2022), *Regulated institutions and registered financial market entities lists*, [49]
https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=en (accessed on 17 June 2022).
- CNB (2021), *Financial Market Supervision Report 2020*, [48]
https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/en/supervision-financial-market/galleries/aggregate_information_financial_sector/financial_market_supervision_report_s/download/fms_2020.pdf (accessed on 22 June 2022).
- CNB (2020), *Financial Market Supervision Report 2019*, [47]
https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/en/supervision-financial-market/galleries/aggregate_information_financial_sector/financial_market_supervision_report_s/download/fms_2019.pdf (accessed on 22 June 2022).
- Cornelli, G. et al. (2020), “Inside the regulatory sandbox: effects on fintech funding”, BIS, [71]
<https://www.bis.org/publ/work901.htm> (accessed on 29 August 2022).
- Czech Statistical Office (2022), *Information Society in Figures 2022 Czechia and EU*, [17]
<http://www.plzen.czso.cz> (accessed on 9 November 2022).
- Czech Statistical Office (2022), *Innovation activities of enterprises - 2018 to 2020 | CZSO (in Czech)*, [15]
<https://www.czso.cz/csu/czso/inovacni-aktivita-podniku-2018-2020> (accessed on 9 November 2022).
- Deloitte Česká Republika (2022), *Jak se v Česku daří startupům*, [67]
<https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/press/articles/jak-se-v-cesku-dari-startupum.html>
 (accessed on 29 August 2022).
- EBA (2022), *Opinion of the European Banking Authority on its technical advice on the review of Directive (EU) 2015/2366 on payment services in the internal market (PSD2)*. [30]
- Ecommerce Europe and EuroCommerce (2022), *European E-Commerce report 2022*, [9]
<http://www.ecommerce-europe.eu> (accessed on 20 January 2023).
- ESMA, EBA and EIOPA (2019), *FinTech: Regulatory sandboxes and innovation hubs*, [70]
https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-fintech_en (accessed on 5 May 2023).

- European Commission (2022), *Consultation document - Targeted consultation on open finance framework and data sharing in the financial sector*, EUROPEAN COMMISSION DIRECTORATE-GENERAL FOR FINANCIAL STABILITY, FINANCIAL SERVICES AND CAPITAL MARKETS UNION, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/2022-open-finance-consultation-document_en.pdf (accessed on 10 May 2022). [34]
- European Commission (2022), *Country Report-Czechia Accompanying the document Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the 2022 National Reform Programme of Czechia and delivering a Council opinion on the 2022 Convergence Programme of Czechia*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52022SC0605> (accessed on 29 August 2022). [59]
- European Commission (2022), *European Innovation Scoreboard - Country Profile - Czechia*, https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2022/ec_rtd_eis-country-profile-cz.pdf (accessed on 9 November 2022). [11]
- European Commission (2022), *European Innovation Scoreboard 2022 and Regional Innovation Scoreboard 2021*, <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis> (accessed on 9 November 2022). [14]
- European Commission (2022), *Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on harmonised rules on fair access to and use of data (Data Act)*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A68%3AFIN> (accessed on 3 August 2022). [33]
- European Commission (2022), *REGULATION (EU) 2022/868 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 30 May 2022 on European data governance and amending Regulation (EU) 2018/1724 (Data Governance Act)*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0868> (accessed on 3 August 2022). [32]
- European Commission (2021), *Data and surveys - SAFE*, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en (accessed on 4 November 2022). [22]
- European Commission (2021), *Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL LAYING DOWN HARMONISED RULES ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE (ARTIFICIAL INTELLIGENCE ACT) AND AMENDING CERTAIN UNION LEGISLATIVE ACTS*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0206> (accessed on 3 August 2022). [42]
- European Commission (2020), *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS A European strategy for data*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0066> (accessed on 3 August 2022). [31]
- European Commission (2020), *Digital finance package*, https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_en (accessed on 1 August 2022). [35]

- European Commission (2020), *Digital Finance Strategy for the EU*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0591> (accessed on 23 January 2023). [77]
- European Commission (2020), *Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the 2020 National Reform Programme of Czechia and delivering a Council opinion on the 2020 Convergence Programme of Czechia*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1591720698631&uri=CELEX%3A52020DC0503> (accessed on 22 August 2022). [56]
- European Commission (2019), *2019 SBA Fact Sheet Czechia*, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/7/translations/en/renditions/native> (accessed on 24 January 2023). [26]
- European Commission (2019), *Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the 2019 National Reform Programme of the Czech Republic and delivering a Council opinion on the 2019 Convergence Programme of the Czech Republic*, https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/Doporuceni-pro-CR-pro-rok-2019-schvalena-Radou-ECOFIN_1.pdf (accessed on 5 September 2022). [60]
- European Commission (2019), *Study supporting the interim evaluation of the innovation principle - Publications Office of the EU*, <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/e361ec68-09b4-11ea-8c1f-01aa75ed71a1> (accessed on 23 January 2023). [73]
- European Parliament (2020), *Regulatory sandboxes and innovation hubs for FinTech - Publications Office of the EU*, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f7485a21-084d-11eb-a511-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-279143019> (accessed on 23 January 2023). [75]
- European Union (2020), *Council Conclusions on Regulatory Sandboxes and Experimentation Clauses as tools for an innovation-friendly, future-proof and resilient regulatory framework that masters disruptive challenges in the digital age*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG1223%2801%29> (accessed on 5 August 2022). [74]
- Fan, P. (2018), “Singapore Approach to Develop and Regulate FinTech”, *Handbook of Blockchain, Digital Finance, and Inclusion, Volume 1: Cryptocurrency, FinTech, InsurTech, and Regulation*, pp. 347-357, <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-810441-5.00015-4>. [76]
- FCA (2022), *Supporting innovation in ESG data and disclosures: the digital sandbox sustainability pilot*, <https://www.fca.org.uk/publication/corporate/digital-sandbox-sustainability-pilot-report.pdf> (accessed on 22 August 2022). [72]
- FinTech Cowboys (2022), *Fintechová mapa České republiky - jaro 2022: přes 100 fintechů*, <https://fintechcowboys.cz/fintechova-mapa-ceske-republiky-jaro-2022-pres-100-fintechu/> (accessed on 4 August 2022). [3]
- ICLG (2021), *Fintech Law and Regulations, Czech Republic 2021-2022*, <https://iclg.com/practice-areas/fintech-laws-and-regulations/czech-republic> (accessed on 17 June 2022). [2]

- Jaeger, J., J. Chien and S. Fathallah (2014), *Establishing a Financial Consumer Protection Supervision Department*, World Bank, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25894> (accessed on 9 December 2022). [46]
- Kalifa, R. (2021), “Kalifa Review of UK FinTech”, [65]
<https://www.gov.uk/government/publications/the-kalifa-review-of-uk-fintech>.
- Keogh, D. and D. Johnson (2021), “Survival of the funded: Econometric analysis of startup longevity and success”, *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, Vol. 17/4, pp. 29-49, <https://doi.org/10.7341/20211742>. [68]
- Llewellyn, D. (2006), “Institutional structure of financial regulation and supervision: the basic issues”, *World Bank seminar, Aligning Supervisory Structures with Country Needs*, Washington DC, <https://paulmaharg.com/letr/references/storage/M2HKVKHB/Llewellyn%20-%202005%20-%20Institutional%20structure%20of%20financial%20regulation%20an.pdf> (accessed on 19 December 2022). [50]
- Lukas Valusek and Lenka Kučerová (2022), *Restructuring and insolvency law in the Czech Republic*, CMS, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-restructuring-and-insolvency-law/czech-republic> (accessed on 15 December 2022). [25]
- McGowan, M. and D. Andrews (2018), “Design of insolvency regimes across countries”, *Economics Department Working Papers*, No. 1504, OECD, <http://www.oecd.org/eco/workingpapers>. (accessed on 15 December 2022). [24]
- McKinsey (2022), *Europe’s fintech opportunity*, <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/europes-fintech-opportunity> (accessed on 4 May 2023). [4]
- MFCR (2022), *Basic Information | Capital Market | Ministry of Finance of the Czech Republic*, <https://www.mfcr.cz/en/themes/capital-market/basic-information> (accessed on 1 July 2022). [39]
- MFCR (2020), *Financial Literacy Measurement Results 2020: ATTITUDES TO FINANCE AND BEHAVIOR ON THE FINANCIAL MARKET*, <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/pro-odborniky/mereni-urovne-financni-gramotnosti/2020/postoje-k-financim-a-chovani-3272/> (accessed on 4 August 2022). [20]
- MFCR (2019), *National Strategy for the Development of the Capital Market in the Czech Republic for the period of 2019-2023*, <https://www.mfcr.cz/assets/en/media/201903-National-Strategy-CZ-Capital-Market.pdf> (accessed on 1 July 2022). [19]
- MFCR (2017), *Act No 370/2017 Sb. on Payments*, https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zak_2017-370_Zakon-o-platebnim-styku-anglicky-preklad-k-1-4-2019.pdf (accessed on 24 August 2022). [29]
- MFCR and EU (2022), *Home | Capital guide*, <https://www.kapitalovypruvodce.cz/en/> (accessed on 5 August 2022). [28]
- Nassr, I. and G. Wehinger (2015), “Unlocking SME finance through market-based debt: Securitisation, private placements and bonds”, *OECD Journal: Financial Market Trends*, Vol. 2014/2, <https://www.oecd.org/finance/Unlocking-SME-finance-through-market-based-debt.pdf> (accessed on 22 August 2022). [58]
- OECD (2022), *Business innovation statistics and indicators*, <https://www.oecd.org/sti/inno-stats.htm#indicators> (accessed on 9 November 2022). [10]

- OECD (2022), "Marketplace and FinTech lending for SMEs in the COVID-19 crisis", *OECD Business and Finance Policy Papers*, No. 02, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/ff11697f-en>. [27]
- OECD (2022), *OECD Science, Technology and Innovation Scoreboard*, <https://www.oecd.org/sti/scoreboard.htm#publications> (accessed on 9 November 2022). [16]
- OECD (2022), *Recommendation of the Council on High-Level Principles on Financial Consumer Protection*, <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0394> (accessed on 16 December 2022). [45]
- OECD (2022), *The FinTech Ecosystem in the Czech Republic*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/068ba90e-en>. [1]
- OECD (2022), *Why Decentralised Finance (DeFi) Matters and the Policy Implications - OECD*, <https://www.oecd.org/finance/why-decentralised-finance-defi-matters-and-the-policy-implications.htm> (accessed on 18 March 2022). [53]
- OECD (2021), *Artificial Intelligence, Machine Learning and Big Data in Finance Opportunities, Challenges and Implications for Policy Makers*, <https://www.oecd.org/finance/artificial-intelligence-machine-learningbig-data-in-finance.htm>. (accessed on 22 August 2022). [52]
- OECD (2020), *Innovation Diffusion in The Czech Republic a Regional Approach*. [13]
- OECD (2020), *OECD Economic Surveys: Czech Republic 2020*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1b180a5a-en>. [21]
- OECD (2015), *Opportunities and Constraints of Market-Based Financing for SMEs OECD Report to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors*, <https://doi.org/10.1787/fmt-2014-5js3bg1g53ln>. [57]
- OECD/Eurostat (2018), *Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition*, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris/Eurostat, Luxembourg, <https://doi.org/10.1787/9789264304604-en>. [78]
- Prague Stock Exchange (2022), *Consolidated Annual Report 2021*, https://www.pse.cz/userfiles/annual_reports/49eb1d3c5e38da03d4deb5dd9aac3df2.pdf (accessed on 4 November 2022). [79]
- R&D&I Council (2019), *Innovation Strategy of the Czech Republic 2019 - 2030 | Research and development in Czech republic*, <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=867922> (accessed on 8 November 2022). [12]
- Rau, P. (2020), "Law, Trust, and the Development of Crowdfunding", *SSRN Electronic Journal*, University of Cambridge, <https://doi.org/10.2139/SSRN.2989056>. [41]
- Startups, G., Atomico and dealroom.co (2021), *Coming of age: Central and Eastern European startups*. [23]
- ÚOHS (2023), *Office for the Protection of Competition | Annual reports*, <https://www.uohs.cz/en/information-centre/annual-reports.html> (accessed on 24 January 2023). [44]

- ÚOHS (2023), *Office for the Protection of Competition | History of the Office*, <https://www.uohs.cz/en/about-the-office/history-of-the-office.html> (accessed on 24 January 2023). [80]
- Visa (2022), *Contactless Payments Around the Globe*, <https://www.visa.com.bs/visa-everywhere/innovation/contactless-payments-around-the-globe.html> (accessed on 31 October 2022). [5]
- World Bank (2022), *Regulation and Supervision of Fintech: Considerations for EMDE Policymakers*, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/37345> (accessed on 23 August 2022). [51]
- World Bank (2021), *The Global Findex Database 2021*, <https://www.worldbank.org/en/publication/globalfindex> (accessed on 4 November 2022). [8]
- World Bank (2020), *Doing Business 2020*, <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1440-2>. [54]
- World Bank (2020), “Global Experiences from Regulatory Sandboxes”, *Fintech Note*, No. 8, World Bank, Washington DC, <https://doi.org/10.1596/34789>. [62]
- World Bank (ed.) (2020), *How Regulators Respond To FinTech*, World Bank, Washington, DC, <https://doi.org/10.1596/33698>. [64]
- World Bank (2020), “How Regulators Respond To FinTech : Evaluating the Different Approaches – Sandboxes and Beyond”, *Fintech Note*, No. 4, <https://doi.org/10.1596/33698>. [61]
- World Bank and CCAF (2019), *Regulating Alternative Finance: Results from a Global Regulator Survey*, World Bank and CCAF, <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/regulating-alternative-finance/> (accessed on 20 April 2022). [40]

Poznámky

¹ Všechny finanční prostředky získané prostřednictvím online tržiště, včetně úvěrování P2P / tržního úvěrování (skupinového úvěrování), rozvahových úvěrů, podílového skupinového financování a nefinančního crowdfundingu.

²Podle příručky „Oslo Manual“ je inovace produktů novým nebo vylepšeným zbožím nebo službou, které se významně liší od předchozího zboží nebo služeb dané společnosti a které byly uvedeny na trh (OECD/Eurostat, 2018^[78]).

³ Burza cenných papírů Praha v současné době provozuje tři místa, kde jsou nabízeny a obchodovány akcie společností. Jedná se především o trhy STANDARD a PRIME, ale existuje také menší trh START určený pro malé a střední podniky. Obchodní systém START, který byl spuštěn v roce 2018, je určen menším, inovativním společnostem. Jeho tržní kapitalizace dosáhla ke konci roku 2021 8 590 milionů Kč a v průběhu téhož roku přilákala devět emisí (Prague Stock Exchange, 2022^[79]).

⁴ Zákon o platebním styku [zákon č. 370/2017 Sb.] je vnitrostátní právní úprava z roku 2017 provádějící směrnici PSD2.

⁵ Akcionáři jsou Air Bank, Česká spořitelna, ČSOB, Fio banka, Komerční banka, mBank, Moneta Money Bank, Raiffeisenbank a UniCredit Bank.

⁶ V souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o ČNB.

⁷ Mandát Ministerstva financí České republiky v oblasti regulace kapitálového trhu je stanoven v § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁸ Úřad je ústředním správním orgánem, který je ve své rozhodovací praxi nezávislý. V čele úřadu stojí předseda, kterého na návrh vlády jmenuje prezident republiky (ÚOHS, 2023^[80]).

⁹ s pasovými licencemi EU.

¹⁰ Práva na pasportizaci jsou jedním ze základů jednotného trhu EU v oblasti finančních služeb a umožňují FinTechovým společnostem (stejně jako jakékoli jiné společnosti poskytující finanční služby), které mají povolení v libovolném státě EU nebo EHP, volně obchodovat v České republice (stejně jako v kterémkoli jiném členském státě) po oznámení hostitelským orgánům.

From:

Supporting FinTech Innovation in the Czech Republic

Regulatory Sandbox Design Considerations

Access the complete publication at:

<https://doi.org/10.1787/081a005c-en>

Please cite this chapter as:

OECD (2023), “Hodnocení českého FinTechového prostředí”, in *Supporting FinTech Innovation in the Czech Republic: Regulatory Sandbox Design Considerations*, OECD Publishing, Paris.

DOI: <https://doi.org/10.1787/574b708b-cs>

This document, as well as any data and map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area. Extracts from publications may be subject to additional disclaimers, which are set out in the complete version of the publication, available at the link provided.

The use of this work, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found at <http://www.oecd.org/termsandconditions>.